

VNIVERSITAT ID VALÈNCIA
FACULTAT DE GEOGRAFIA I HISTÒRIA

LLETRES MISSIVES DEL CONSELL DE VALÈNCIA (MAIG-AGOST DE 1374)

Treball de Fi de Màster

Presentat per Antonio Saval Gregori

Tutor: Dr. Mateu Rodrigo Lizondo

MÀSTER EN HISTÒRIA DE LA FORMACIÓ DEL MÓN OCCIDENTAL

Curs 2014-2015

ÍNDIX

1. ESTUDI INTRODUCTORI	3
1.1. EL CONSELL MUNICIPAL DE VALÈNCIA.....	4
1.2. LES LLETRES MISSIVES	6
1.3. CONTINGUT TEMÀTIC	8
1.4. CONCLUSIONS.....	12
1.5. NORMES D'EDICIÓ SEGUIDES	13
1.6. BIBLIOGRAFIA.....	13
2. COL·LECCIÓ DOCUMENTAL.....	15

1. ESTUDI INTRODUCTORI

Mas jo parle absolutament, que tan clar vos parle, absolutament, que no solament som a la derrera edat, mas a la fi de aquella, e axí jo ho creu, e ho sé cert e ben cert, que tost e ben tost, e tot és ja passat, e som a la fi de la derrera edat (Sant Vicent Ferrer, *Sermons de Quaresma*).

El s. XIV és un dels moments més calamitosos i difícils de la història del regne de València i d'Occident. Són anys de catàstrofes agràries, el 1374 i 1375 colpeja la fam, portant la misèria i la mort a tots els racons del regne. A partir de 1348 la Pesta Negra, primer d'una sèrie de brots epidèmics que reapareixen periòdicament, com en 1374 i 1375, provoca un buit demogràfic important i la por entre la població. La guerra és l'altre mal habitual. Unes vegades l'enemic és el Jutjat d'Arborea, unes altres els musulmans del nord d'Àfrica, unes altres Castella –la guerra dels Dos Peres (1356-69) a l'àmbit valencià resulta devastadora- i altres vegades el pretendent al tron del regne de Mallorca. Rarament regna la pau. Tanta calamitat només pot ser interpretada per la gent com un signe apocalíptic.

Així i tot, la ciutat de València coneix un desenvolupament sorprenent en tots els ordres al llarg del s. XIV. Gràcies a l'arribada d'immigrants, a finals d'aquesta centúria és una ciutat tan populosa com mai ho ha estat. Les seues activitats econòmiques es veuen incrementades, entre elles l'artesania tèxtil i el comerç. Es construeix un nou recinte emmurallat, es fan nous carrers, se n'eixamplen altres, s'erigeixen nous hospitals i es realitzen nombrosos edificis i obres de qualitat, tant civils com religiosos.

Es viu un temps més de reestructuració del sistema que de crisi, ja que no es pot entendre en termes simples de decadència, catàstrofe i ruïna. Les calamitats arriben a una ciutat que experimenta profunds canvis, que avança i creix. Si la pobresa és una realitat quotidiana, la riquesa i el luxe són també protagonistes de la vida urbana. Per tant, és aquesta una època de contrastos i matisos.

1.1. EL CONSELL MUNICIPAL DE VALÈNCIA

La comunió veïnal o universitat, organitzada i constituïda entorn als consells, queda juramentada sota eterna fidelitat al monarca. Els oficials del rei vigilen i mediatitzen l'autonomia administrativa, política i jurisdiccional concedida a cada ciutat amb les franqueses. La monarquia, a través de diversos òrgans, es reserva l'autoritat judicial i una participació indirecta a la provisió de llocs en l'executiu municipal.

A més de resoldre els assumptes de la ciutat de València, el Consell intervé en els que són generals de tot el regne. El seu prestigi el converteix en àrbitre de les qüestions sorgides entre els nobles o entre les ciutats i les viles de reialenc. La història del Consell de la ciutat és, doncs, quasi la història del regne.¹

Els jurats i els consellers són les dues peces bàsiques del govern local de la ciutat de València a l'època foral. Els jurats formen el govern efectiu, un poder executiu municipal de caràcter col·legiat, exercit anualment per sis persones. Els jurats són escollits per al càrrec la vespra de Pentacosta, quatre deuen ser de l'estament ciutadà i dos del nobiliari (cavallers i generosos). Els jurats són assistits en la tasca de govern pels consellers, una mena de parlament municipal de caràcter consultiu, que té la funció d'aprovar les propostes i disposicions presentades pels jurats. Entre els consellers hi ha una ampla majoria de les classes populars, és a dir, setanta-dos consellers pertanyen a l'estament ciutadà, representen els districtes parroquials, i seixanta pertanyen a les corporacions d'oficis, altrament tan sols sis consellers són de la petita noblesa urbana. El govern local es completa, davant la complexitat que va adquirint la realitat urbana baixmedieval, amb les magistratures de caràcter individual, això és, els justícies, el mostassaf i el clavari, juntament amb els càrrecs administratius, com el síndic, el racional i l'escrivà.²

---

¹ NARBONA, R. (1996): "La complexitat de les poblacions urbanes" dins *Història, política, societat i cultura dels Països Catalans*, Vol. III, Barcelona, Enciclopèdia Catalana, pp. 203-204. *Catálogo de la Exposición de Derecho Histórico del Reino de Valencia*, (1955), Valencia, III Congreso Nacional de la Abogacía y Cuerpo Facultativo de Archiveros, Bibliotecarios y Arqueólogos, p. 142.

² RUBIO VELA, A. (1995): *L'escrivania municipal de València als segles XIV i XV: burocràcia, política i cultura*, Valencia, Consell Valencià de Cultura, p. 17. *ID.* (2003): *Epistolari de la València medieval (I)*, València-Barcelona, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana i Publicacions de l'Abadia de Montserrat, pp. 29-30. NARBONA, R. (1996): p. 204 i 208-209. LÓPEZ ELUM, P. (1989): "Aspectes

L'estructura i la composició dels jurats i consellers queda fixada d'una manera quasi definitiva amb la reforma del règim municipal de les corts de 1329-30, que suposa la consolidació de l'estament ciutadà com a grup predominant al Consell de la ciutat, però amb certes concessions en favor de la noblesa. El govern de l'urbs, per tant, és cosa, fonamentalment, dels ciutadans. La presència de la noblesa urbana al Consell és des d'aquest moment un fet permanent, ja que s'estableix que sis consellers i dos jurats pertanyen a aquella. A més, aquesta reforma estableix que els càrrecs de justícia civil, justícia criminal i mostassaf recaiguen cada any, alternativament, en un cavaller i en un ciutadà.

A la Baixa Edat Mitjana la condició de ciutadà (que no és sinònim de veí ni d'habitant) es reserva a les persones d'un grup social jurídicament enquadrat dins les classes populars, però ben diferenciat dins d'aquestes, tant per les seues activitats professionals, com per la seua riquesa i mitjans de vida: la burgesia. Segons fra Francesc Eiximenis, els ciutadans són: «juristes, notaris, mercaders e drapers poderosos, e tots aquells qui sens generositat notable han grans riqueses en la ciutat». A la València baixmedieval, al igual que en altres ciutats d'Europa, existeix un ric i actiu patriciat burgés que dirigeix el poder polític, des del qual imposa la seua mentalitat i orienta l'economia local cap als seus propis interessos. Així mateix l'òrgan executiu del Consell es reserva l'adjudicació de delegacions, ambaixades i sindicatures. És correcte, doncs, parlar d'un domini total de la burgesia sobre el món urbà.³

La seu oficial del Consell de València és la Casa de la Ciutat, situada des del segle XIV fins al XIX al començament del carrer dels Cavallers, arran del vell torrelló del palau de la Generalitat. En la documentació medieval la Casa de la Ciutat és habitualment anomenada amb el nom de *la Sala*. Rep aquest nom per extensió, puix que la Sala, estrictament, és una ampla dependència on es celebren les reunions del ple del Consell. Al seu costat hi ha una habitació més reduïda, *la cambra de la Sala*, en la qual es reuneixen els jurats quan han de tractar els assumptes que no exigeixen la presència

---

institucionals” dins Belenguier, E. (Coord.), *Història del País Valencià*, Vol. II, Barcelona, Edicions 62, p. 119.

³ RUBIO VELA, A. (2003): pp. 30-32. NARBONA, R. (1996): pp. 206 i 208-209.

dels consellers. En aquesta darrera estança es troba l'oficina de l'escrivà del Consell, raó per la qual s'anomena també *cambra de l'escrivà* o *escrivania de la Sala*.⁴

1.2. LES LLETRES MISSIVES

Les *Lletres missives* del Consell de la ciutat de València es troben a l'Arxiu Municipal de València (AMV), sèrie g³. L'AMV conté tota la documentació emanada del govern de la ciutat de València en època foral, les *Lletres missives* i els *Manuals de consells*. La sèrie de *Lletres Missives* comença l'any 1334, regnat d'Alfons el Benigne, però el segle XIV no està complet any per any, hi ha que esperar fins la dècada dels '80. Hom adverteix la quantitat sorprenentment elevada de cartes de la Baixa Edat Mitjana registrades en aquests llibres. Es tracta, evidentment, de còpies de les cartes trameses.

Les *Lletres missives*, testimoni de les activitats exteriors del Consell, estan escrites i enviades per ordre dels jurats de la ciutat de València, els seus signataris. La majoria d'aquestes cartes estan redactades en romanç català –també n'hi ha en llatí–, i són enviades a reis i reines, papes, aristòcrates, frares, bisbes, corporacions locals, funcionaris de divers rang, ambaixadors, etc., als quals els magistrats donen ordres, comuniquen successos, exposen problemes o sol·liciten favors. Hi apareix un món captivador, una trajectòria excepcionalment important de la societat valenciana, un món sempre vacil·lant entre sentiments de caos i crueltat, però també d'emoció. Es parla de la pesta, la fam, la guerra, la lluita de bàndols, les institucions, la justícia, la religió, el comerç, etc. Hi desfilen, com a protagonistes dels fets esmentats o com a destinataris de les cartes, personatges d'elevat prestigi social i intel·lectual, així com grups d'individus marginats per la seua religió, per les seues activitats ignominioses o delictives, pel seu origen il·legítim o per la seua condició física. Es tracta de persones reals, i no d'éssers extrets d'un món de ficció literària.⁵

Les idees exposades a les cartes són les dels jurats, però la redacció correspon a l'*escrivà de la Sala*, un notari de la ciutat designat pel Consell per a atendre i regentar la seua *escrivania*. L'activitat d'aquest alt funcionari municipal consisteix en fer acta de

---

⁴ RUBIO VELA, A. (1995): pp. 15 i 18.

⁵ *Id.* (2003): pp. 23- 24.

les sessions celebrades pel govern local i en elaborar els documents emanats d'aquest. A més, és custodi de la documentació, cada vegada més nombrosa –la pròpia i la que el Consell rep de l'exterior-, la qual s'emmagatzema a la Casa de la Ciutat. La redacció dels texts de menys importància l'encomana als aprenents (*macips*), alguns dels quals també poden ser notaris. A finals del segle XIV la presència a l'escrivania municipal de tres notaris, el titular i dos ajudants, és bona prova de la importància assolida per aquest organisme, que acaba tenint aires i pretensions de cancelleria. Entre 1311 i 1412 se succeeixen en el càrrec d'*escrivà de la Sala* almenys setze notaris distints, el més conegut és Bartomeu de Vilalba qui exerceix entre 1371 i 1399.⁶

Com a notaris, els escrivans compten amb una sòlida formació llatina, no sols gramatical, també estilística i retòrica, apresada als *artes dictandi*. A la professionalitat d'aquests homes es deu l'estructura uniforme de les cartes, amb les tres parts de rigor (protocol, text i escatocol), així com l'ús de fórmules rutinàries en les salutacions i comiats, l'abundor de tecnicismes i expressions de cortesia i un afany de precisió que condueix a la repetició constant de termes clarificadors. És habitual la citació de refranys, l'expressió familiar i desimbolta, la nota irònica, la frase irritada o el toc d'humor, fins i tot quan el destinatari és el rei. Quan ocorre un esdeveniment que commociona la vida urbana per la seua importància, significació o gravetat, la carta dels jurats adopta la forma de narració cronística, és a dir, una narració precisa i detallada.

Vers el 1380, amb Bartomeu de Vilalba, arriba un nou estil a l'escrivania municipal, l'estil *clàssic o humanista*; és l'època de Bartomeu Sirvent i Bernat Metge. Amb aquest estil arriba una inequívoca claredat i la preocupació estètica, és a dir, es cuida la forma sintàctica, es busca el ritme de la frase, s'introdueixen termes cultes, es citen frases llatines, textos bíblics i autors clàssics i, fins i tot, es fan exhibicions de retòrica i refinament.⁷

Ni l'*escrivania de la Sala*, ni els *dictadores* que la regeixen, han causat gran interès en la historiografia local baixmedieval de la ciutat de València. El cas de Bartomeu de Vilalba és distint, ja que el seu nom apareix junt al de les grans figures de la literatura catalana medieval. Si l'escrivania i els seus escrivans exigeixen estudis històrics,

---

⁶ *Id.* (2003): pp. 53-54. *Id.* (1995): p. 20.

⁷ *Id.* (2003): pp. 54-56 i 58-60. *Id.* (1995): 47-48.

igualment els texts emanats d'ella exigeixen estudis filològics, és a dir, una anàlisi dels diversos estils burocràtics que hi apareixen successivament.⁸

1.3. CONTINGUT TEMÀTIC

Aquest treball conté una col·lecció documental de cartes trameses pel Consell de la ciutat de València, cent quaranta-dos registres i quinze transcripcions íntegres, corresponents al primer trimestre de l'any polític de 1374-75, és a dir, del 23 de maig al 20 d'agost de 1374, la primera mà del volum G³-3 del fons documental *Lletres missives* de l'Arxiu Municipal de València.

La majoria de cartes van dirigides a agents comissionats de la ciutat, com Pere Marrades (37, 40, 44, 46, 50, 59, 64, 79, 80, 83 i 84), Bernat Sicard (4, 18, 20, 52, 86, 93, 105 i 109) o Bernat Maresme (32, 35, 38, 41, 50 i 51). També estan les enviades als reis d'Aragó, Pere el Cerimoniós (6, 12, 33, 39, 43, 65, 82, 118, 121 i 126) i Elionor de Sicília (7, 33, 66, 82 i 127), així com les enviades a Enric II de Castella i la seua muller (61 i 62 respectivament). Altres destinataris són les autoritats municipals de la Ciutat de Mallorca (23, 29, 30, 31, 53, 60, 71, 98 i 125), Barcelona (11, 34, 69 i 108), Castelló de la Plana (2 i 106), Menorca (47 i 54), Lleida (77 i 88) o Alpont (78 i 133). A més, estan les cartes dirigides a la vila de Moya (25) i el lloc de Cañete (26), Castella. Altres estan enviades a oficials –com el governador del regne de Mallorca (19, 23, 28, 31, 42, 53, 60, 70, 75, 98 i 138), el governador del regne de València (10, 14, 45 i 68), el batle de Lleida (77 i 88) o el procurador general del comtat de Dénia (87 i 103)- i distintes autoritats, com el bisbe de Lleida (8, 13 i 67), el mestre de Calatrava (63), el senyor de la baronia de Rebollet (113), el provincial dels Predicadors d'Aragó (132) o el justícia de Dénia (141). Tampoc falten les dirigides a membres de la cort del rei d'Aragó, com el secretari del rei, Bernat de Bonastre (9, 69, 119 i 128), o Berenguer de Relat, conseller del rei i secretari de la reina (9, 15 i 69). Finalment estan les cartes enviades a particulars i altres persones, com Joan Morino, mercader de Pontevedra (22 i 24), Berenguer de Ripoll, cavaller (95), Joan Ibáñez, habitant d'Utiel (116), o Berenguer Simon, drassaner de la drassana de Barcelona (129).

---

⁸ *Id.* (1995): p. 24.

Les causes que motivaren aquestes missives són vàries:

- El comerç de cereals (1, 2, 3, 4, 5, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 28, 29, 30, 31, 36, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 96, 97, 102, 103, 105, 107, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 130, 131, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 141 i 142).
- La carestia de cereals (1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 18, 19, 20, 23, 28, 29, 30, 32, 33, 34, 35, 36, 42, 47, 50, 53, 54, 61, 62, 63, 77, 82, 83, 88, 89, 91, 92, 94, 95, 96, 99, 103, 105, 107, 113, 118 i 138).
- L'embarquement de cereals (2, 19, 23, 28, 29, 30, 31, 46, 50, 76, 77, 78, 81, 82, 83, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 103, 104, 105, 106, 107, 113, 115, 117, 125, 133, 136, 139, 140 i 141).
- El cors (79, 80, 82, 83, 84, 97, 98, 101, 108, 126, 127, 128 i 129).
- La governació del regne de València (37, 38, 39, 40, 41, 45, 46 i 50).
- La recaptació de les generalitats (12, 13, 14, 15, 16, 17, 37 i 38).
- La ramaderia (25, 26, 27 i 110), i altres.

Els cereals són l'aliment bàsic de la gent, però de vegades s'oblida que també es donen als animals, tant als de grossa talla, com a les aus de corral. De la importància que tenen els cereals en la vida quotidiana i en la mateixa estabilitat política, en parlen les ordenances urbanes, que fixen els preus de les diferents varietats de pa, els llocs de venda i distribució, els impostos a que són sotmesos i les ajudes a la importació, perquè el regne de València és deficitari i calen trameses regulars i segures per a fer front a la gran demanda. La ciutat de València obté d'Alfons el Benigne, el 1329 i el 1330, sengles privilegis que impedeixen el tradicional comerç lliure de cereals i que prohibeixen la sortida d'aquests fora del regne, a més d'autoritzar els jurats a vigilar la costa i castigar el contraban. Es troben nombrosos mercaders i embarcacions valencianes a Orient, Barbaria i el regne de Granada al llarg del s. XIV, així com a Castella (Sevilla), la conca del riu Ebre (Calatayud, Saragossa i Tortosa), la costa

occitana (Narbona i Montpeller), Provença (Marsella), Sardenya i Sicília, regions productores i exportadores de cereals.⁹

Des de 1356 fins a 1365, la guerra dels Dos Peres suposa la interrupció de l'arribada de gra castellà, un dels pilars fonamentals de l'abastiment alimentari de la ciutat de València; aquesta necessitat de cereals es veu encara més afectada pels efectes devastadors del conflicte -incendis i tales de camps i collites- per tot el regne. També s'afegeixen circumstàncies naturals, com les sequeres de 1355-56 i 1357-58 i la plaga de llagostes de 1358-59, que es tradueixen en anys agrícoles estèrils. El 1363, a les corts de Montsó, es reconeix que els efectes de la pesta, la fam i els conflictes han reduït l'abastiment de cereals i altres aliments a la capital per mar. El 1367 inicia una sequera llarguíssima, que, quasi ininterrompudament, dura fins a 1377. Aquesta sequera és la causa de la més dilatada i profunda crisi frumentària del s. XIV, que té el seu moment culminant en el bienni 1374-75, durant el qual també regna la fam en tots els altres estats circumdants, causant moltes morts. Tot això explica la inestabilitat política que condueix a la reiterada pràctica dels embargaments de cereals al llarg del trimestre estudiat de l'any 1374, davant la forta desesperació que produeix la fam entre els súbdits de la Corona.¹⁰

Encara que la conquesta aragonesa de Sardenya comença el 1323, no s'aconsegueix la incorporació total i definitiva de l'illa fins el 1420. La guerra a Sardenya entorpeix el comerç català amb el centre i l'orient de la mar Mediterrània. L'any 1364 el jutge Marià IV d'Arborea es revolta contra Pere el Cerimoniós, aquesta vegada aprofitant la guerra entre la Corona d'Aragó i el regne de Castella. La temeritat i les aliances i contraaliances de Marià IV prompte el deixen tant sols amb dues ciutats, l'Alguer i Càller, i l'ajuda de la Sereníssima República de Gènova. Així i tot, Marià IV mor de pesta el 1376, no podent veure el somni d'una Sardenya unida sota la seua autoritat. El seu successor immediat, Hug III d'Arborea, es assassinat al cap de pocs anys i el succeeix Frederic Dòria, fill de Brancaleone Dòria i d'Elionora d'Arborea. L'altre

---

⁹ FURIÓ, A. I GARCIA-OLIVER, F. (2007): "Entre la Península i el Mediterrani (1305-1348)" dins Belenguier, E. (Dir.), *Història de la Corona d'Aragó*, Vol. I, Barcelona, Edicions 62, pp. 222-224. RUBIO VELA, A. (1989): "El segle XIV" dins Belenguier, E. (Coord.), *Història del País Valencià*, Vol. II, Barcelona, Edicions 62, p. 182. GUINOT, E. (2003): *La Baja Edad Media en los siglos XIV-XV. Economía y Sociedad*, Madrid, Síntesis, pp. 96-97.

¹⁰ RUBIO VELA, A. (1989): p. 210.

enemic que apareix són els musulmans del nord d'Àfrica, que sovint fan incursions a les costes balears i valencianes.¹¹

A començaments del segle XIV la Corona troba un sistema idoni per a projectar el poder als seus territoris i, a la vegada, enfortir-se mitjançant la incorporació de l'hereu primogènit a l'estructura política: la procuració general, denominada definitivament, a partir de 1363, governació general. Aquesta institució es basa en un poder centralitzat i únic, el governador general –càrrec normalment ostentat per l'hereu de la Corona, representant del rei en tots els regnes-, que, en cada regne, exerceix les funcions político-militars i judicials a través de delegats territorials, els *portantveus*. Aquests són governadors de fet –i així acaben denominant-se- dels regnes, en els que actuen directament o a través de delegats. L'adopció d'aquest sistema al regne de València el 1309, coincidint amb les conquestes a les terres murcianes, suposa la creació de dos governacions generals amb capitalitat a València i Oriola, la del regne de València i la del regne de València *de Xixona enllà* respectivament. Al cap davant de la primera es troba un governador que es considerat «oficial en cap e major d'aquest regne», el qual nominalment és el més important.¹²

Durant els primers anys del seu regnat, Pere el Cerimoniós només convoca les corts del regne de València dos vegades: el 1342-43, amb motiu de la conquesta de Mallorca i el Rosselló, i el 1349, per a liquidar políticament la Unió. En canvi, els últims vint-i-cinc anys les reuneix dotze vegades, nou d'elles durant la guerra amb Castella. Els ingressos del patrimoni reial resulten insuficients per a pagar tropes a sou, mercenaris i enginyers bèl·lics. El rei es veu obligat a recórrer, cada vegada més, als subsidis votats per les corts. Aquestes recuperen el protagonisme i obtenen, a canvi del seu suport financer, importants contrapartides legislatives que reforcen el seu poder. El pactisme acaba guanyant la partida a l'autoritarisme, sistema que sí que triomfa, en canvi, als regnes de França i Castella. Un nou model tributari s'afegeix al tradicional sistema de compartiments en les corts de 1362-63, les generalitats, una imposició general sobre la producció tèxtil i el comerç exterior. La nova fórmula tributària s'adapta millor a la realitat socioeconòmica del regne de València, ampliant la càrrega fiscal als sectors

---

¹¹ BERTRAN ROIGÉ, P. (2007): “La Sardenya catalanoaragonesa” dins Belenguer, E. (Dir.), *Història de la Corona d'Aragó*, Vol. I, Barcelona, Edicions 62, pp. 203, 208 i 210.

¹² RUBIO VELA, A. (1989): p. 174.

mercantil i manufacturer, però també dona lloc a la creació d'una comissió de les corts encarregada de la seua administració, la Diputació del General.¹³

La ciutat de València compta amb veïns que es dediquen a la ramaderia, ja que el proveïment de carn resulta tan primordial com el de cereals, vi i oli. El problema és conciliar-los amb els agricultors. Les legislacions urbanes tracten de reglamentar un sector que atrau cada vegada més capitals. Perquè no sols desperta l'interès per les operacions càrniques, sinó també per la producció de cuirs i sobretot de llana per a la incipient manufactura autòctona de draps. En conseqüència els ramats proliferen per tot el regne. Amb tot, la producció ramadera en conjunt no deixa de ser insuficient, almenys per assegurar l'aprovisionament càrnic de la capital. Els mercaders valencians acudeixen regularment a les fires castellanes per a proveir-se de bestiar. La cria d'ovelles a gran escala requereix transhumàncies regionals per tal de combinar pastures d'estiu i d'hivern. Els ramaders de la ciutat passen l'estiu fonamentalment a les muntanyes entre la plana valenciana i Terol, però també a la regió castellana de Soria.¹⁴

1.4. CONCLUSIONS

La principal preocupació de la població és poder menjar i els cereals, que també es donen als animals, són l'aliment bàsic de la societat medieval. Les ordenances urbanes fixen els preus de les diferents varietats de pa, els llocs de venda i distribució, els impostos a que són sotmesos i les ajudes a la importació, perquè el regne de València és deficitari i hi calen trameses regulars i segures per a fer front a la demanda.

El bienni 1374-75 al regne de València regna la fam, la causa és una forta crisi frumentària, la major sequera patida al llarg del segle, que actua junt als efectes devastadors de la pesta i la guerra, causant moltes morts. Tot això explica la inestabilitat política que condueix a la reiterada pràctica dels embargaments de cereals, davant la desesperació que produeix la fam entre les distintes parts de la Corona.

L'any 1364 el jutge Marià IV d'Arborea, aliat amb la Sereníssima República de Gènova, es revolta contra Pere el Cerimoniós. La guerra a Sardenya entorpeix el comerç

---

¹³ FURIÓ, A. (2001): *Història del País Valencià*, València, Tres i Quatre, pp. 117-118.

¹⁴ FURIÓ, A. I GARCIA-OLIVER, F. (2007): pp. 224-225.

català amb el centre i l'orient de la mar Mediterrània. Mentrestant els musulmans del nord d'Àfrica fan incursions a les costes balears i valencianes. Front a aquests adversaris es necessari el manteniment d'un poderós estol naval.

1.5. NORMES D'EDICIÓ SEGUIDES

Quasi tots els texts inclosos en aquesta col·lecció estan redactats en llengua catalana, junt amb un parell en llatí. Per als texts en llatí s'han tingut en compte les normes difoses pel Consejo Superior de Investigaciones Científicas el 1944. Per als texts en català, les regles de la col·lecció *Els Nostres Clàssics* de l'Editorial Barcino.

Totes les abreviatures que apareixen a les cartes van desenvolupades i s'ha normalitzat l'ús de les majúscules i la separació i unió de paraules. Es fan servir els signes de puntuació moderna de la llengua catalana, l'apòstrof, el guionet i el punt volat; a més, s'usa el punt volat quan representa l'elisió d'una vocal que no es produeix actualment. També s'ha seguit el criteri modern d'accentuació en català, utilitzant l'accent agut per a la vocal tònica *e* en aquells casos en què es pronuncia tancada al País Valencià. Finalment, s'ha regularitzat l'ús de les lletres *i/j*, *u/v* i *c/ç*, segons la seua funció als textos escrits en català, així com el de *c/t* als escrits en llatí.

1.6. BIBLIOGRAFIA

- BERTRAN ROIGÉ, P. (2007): “La Sardenya catalanoaragonesa” dins Belguier, E. (Dir.), *Història de la Corona d'Aragó*, Vol. I, Barcelona, Edicions 62.
- FURIÓ, A. (2001): *Història del País Valencià*, València, Tres i Quatre.
- FURIÓ, A. I GARCIA-OLIVER, F. (2007): “Entre la Península i el Mediterrani (1305-1348)” dins Belguier, E. (Dir.), *Història de la Corona d'Aragó*, Vol. I, Barcelona, Edicions 62.
- GUINOT, E. (2003): *La Baja Edad Media en los siglos XIV-XV. Economía y Sociedad*, Madrid, Síntesis.

- LÓPEZ ELUM, P. (1989): “Aspectes institucionals” dins Belenguer, E. (Coord.), *Història del País Valencià*, Vol. II, Barcelona, Edicions 62.
- *Catálogo de la Exposición de Derecho Histórico del Reino de Valencia*, (1955), Valencia, III Congreso Nacional de la Abogacía y Cuerpo Facultativo de Archiveros, Bibliotecarios y Arqueólogos.
- NARBONA, R. (1996): “La complexitat de les poblacions urbanes” dins *Història, política, societat i cultura dels Països Catalans*, Vol. III, Barcelona, Enciclopèdia Catalana.
- RUBIO VELA, A. (1989): “El segle XIV” dins Belenguer, E. (Coord.), *Història del País Valencià*, Vol. II, Barcelona, Edicions 62.
- RUBIO VELA, A. (1995): *L'escrivania municipal de València als segles XIV i XV: burocràcia, política i cultura*, Valencia, Consell Valencià de Cultura.
- RUBIO VELA, A. (2003): *Epistolari de la València medieval (I)*, València-Barcelona, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana i Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

2. COL·LECCIÓ DOCUMENTAL

1

1374, maig 23. València.

Els jurats de València envien secretament a Sevilla Bernat Pérez amb una carta per a Joan de Benavarra, qui l'ha d'ajudar a comprar forment, ja que en terres valencianes es pateix sequera i *neula*.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 1 r.

2

1374, maig 24. València.

Els jurats de València demanen a la vila de Castelló de la Plana que allibere dos barques carregades amb dos-cents cafissos de forment, assegurades en nom de la ciutat, per causa de la carestia de gra.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 1 r. – 1 v.

3

1374, maig 24. València.

Els jurats de València agraeixen al batle de Tortosa, Arnau Torrelles, el tracte donat a Bernat Sicard, agent valencià enviat a la dita ciutat [per al comerç de cereals].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 1 v.

4

1374, maig 29. València.

Els jurats de València ordenen a Bernat Sicard, agent seu a Tortosa, reunir tot el forment que puga, per a enviar-lo a València, ciutat que es troba en situació de carestia

de cereals. A més, el Consell de València ha posat a la seua disposició tres mil florins per a la dita compra.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 2 r.

5

1374, maig 29. València.

Els jurats de València informen Guillem de Barberà, a Tortosa, que han satisfet la lletra de canvi de dos-cents cinquanta florins que aquest havia pres de Domingo d'Agramunt, quantitat per la qual el susdit Barberà ha de comprar gra per a Bernat Sicard, agent tramés pel Consell a l'esmentada ciutat.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 2 r.

6

1374, maig 30. València.

Carta de creença dels jurats i prohoms de València dirigida al rei Pere el Cerimoniós, a favor de Bernat Maresme, notari [sobre la carestia de cereals]; on també li supliquen ajuda en aquest afer.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 2 v.

7

1374, maig 30. València.

Carta de creença dels jurats i prohoms de València dirigida a la reina Elionor, a favor de Bernat Maresme, notari [sobre la carestia de cereals]; on també supliquen la seua intercessió davant del seu marit en aquest afer.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 2 v.

1374, maig 30. València.

Carta de creença dels jurats de València dirigida al bisbe de Lleida, Romeu Sescomes, a favor de Bernat Maresme, notari [sobre la carestia de cereals]; on també pregunten la seua ajuda en aquest assumpte.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 2 v. – 3 r.

1374, maig 30. València.

Carta de creença dels jurats de València dirigida a Berenguer de Relat, Pere de Màrgens, Bernat Bonastre, Bernat Miquel, Guillem Oliver, Manuel d'Entença i Ramon de Planella, a favor de Bernat Maresme, notari [sobre la carestia de cereals]; on també pregunten la seua ajuda en aquest assumpte.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 3 r.

1374, maig 30. València.

Carta de creença dels jurats de València dirigida a Ramon Alemany de Cervelló, governador del regne de València, a favor de Bernat Maresme, notari [sobre la carestia de cereals]; on també pregunten la seua intercessió davant del Rei i els consellers reials en aquest assumpte.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 3 v.

1374, maig 30. València.

Carta de creença dels jurats de València dirigida als consellers i prohoms de Barcelona, a favor de Bernat Maresme, notari [sobre la carestia de cereals]; on també demanen ajuda en aquest assumpte.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 4 r.

12

1374, maig 31. València.

Els jurats de València supliquen al rei Pere el Cerimoniós que envie secretament una altra carta amb instruccions a l'infant Joan, per tal que aquest acompleisca la paraula donada per ell a la ciutat de València, a propòsit de la recaptació de les generalitats votades en les corts de València.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 4 r. – 4 v.

A la molt alta majestat de nostre senyor lo rey.

Molt excel·lent senyor. Axí com sab la vostra magnificència, nosaltres, poch dies són passats, trametem a vós, senyor, nostres missatgers specialment per supplicar e obtenir de vós, senyor, provisió covinent sobre la manera del levament del do qui ladonchs se tractava e-s devia fer a vós, senyor, en persona del senyor duch¹⁵, en les presents corts per lo General d'aquest regne. E, tornats los dits missatgers, dixeren-nos en secret que sobre aquest fet havien obtenguda de vós, senyor, aytal provisió que de XL mil florins qui us devien ésser proferts a sosteniment de Cerdanya se levassen XXVIII mil florins per via de compartiment e XII mil florins per via de generalitats en pa, vi, carns, sal e draps de tayll, que són coses pus generals e comunes, e que açò mateix fos fet dels X mil florins qui devien ésser dats al senyor duch, de la qual provisió vós, senyor, havíets manada e feta fer e liurar als dits missatgers vostra letra closa per al dit senyor duch, al qual enaprés per nós fon liurada. En confiança de la qual cosa, nosaltres cuytam e donam tot espeegament a les corts e a la proferta, en tant que hir, a tèrcia, és estada feta en quantitat concordada per tots los braços dels dits L mil florins, ab certs capítols offerats per cascun braç. E après haguem e havem sentiment cert que'l senyor duch entén ordenar lo dit levament per altra manera a aquesta vostra ciutat molt

---

¹⁵ L'infant Joan, duc de Girona.

damnosa, de la qual cosa som fort torbats, car par a nós que·l senyor duch no vulla observar la dita vostra provisió, o que·ls nostres missatgers, parlan ab reverència de la vostra gran senyoria, no·ns hajen dita veritat, e que àls haja en la dita vostra letra. On, senyor, com açò sia importable dan e engenrament de greu perjudici a la dita ciutat a per tots temps, supplicam humilment e ab gran reverència a la vostra reyal magnificència que deny e li plàcia per mercé escriure al senyor duch que la dita vostra provisió, segons que dessús és declarada, observe en tot e per tot sens alcun mudament, e que sia mercé de vós, senyor, manar e fer trametre sobre açò vostra letra prestament e secreta, axí com la qualitat del fet requer e és estat en secret tro ací. E haurem-ho, senyor, a gran e special gràcia de la vostra excel·lència, la qual nostre senyor Déu, per sa mercé, conserve per lonch temps e li do victòria de tots sos enemichs. Amén. Scrita en València, derrer dia de maig de l'any de la nativitat de nostre Senyor MCCCLXXIII.

Senyor, los jurats e pròmens de la vostra ciutat de València, besants la terra denant vostres peus, se comanen en vostra gràcia e mercé.

13

1374, maig 31. València.

Els jurats de València pregunen a Romeu Sescomes, bisbe de Lleida, que, davant del rei Pere el Cerimoniós, els ajude [a portar a bona fi la recaptació de les generalitats votades en les corts del regne].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 4 v.

14

1374, maig 31. València.

Els jurats de València pregunen a Ramon Alemany de Cervelló, governador del Regne de València, que els ajude [a portar a bona fi la recaptació de les generalitats votades en les corts del regne].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 5 r.

1374, maig 31. València.

Els jurats de València pregunen a Berenguer de Relat, conseller del rei i tresorer de la reina, que, davant del rei Pere el Cerimoniós, els ajude [a portar a bona fi la recaptació de les generalitats votades en les corts del regne].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 5 r.

1374, maig 31. València.

Els jurats de València pregunen al cavaller Ramon de Planella, que, davant del rei Pere el Cerimoniós, els ajude [a portar a bona fi la recaptació de les generalitats votades en les corts del regne].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 5 v.

1374, maig 31. València.

Els jurats de València envien a Guillem Oliver, secretari de la reina, un plec de cartes [sobre la recaptació de les generalitats votades en les corts del regne] per a lliurar-les al governador del regne, per tal que aquest últim les entregue, al seu torn, als destinataris. Si el governador no és present en la cort del rei, les cartes han de ser donades a Berenguer de Relat, conseller del rei i tresorer de la reina.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 5 v.

1374, maig 31. València.

Els jurats de València envien mil quatre-cents florins a Bernat Sicard, enviat llur a Tortosa, perquè compre entre sis-cents i set-cents cafissos de gra vell a Tortosa, ja que

n'hi ha gran necessitat. A més, li diuen que informe secretament i espere instruccions pel que fa al gra nou, per tal d'evitar que amb el remor de les compres puge el preu. Sobre els diners prestats pel mestre de Montesa, manen que no faça res fins a rebre'n ordre de la ciutat.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 6 r.

19

1374, maig 31. València.

Els jurats de València pregunen a Olf de Pròixida, governador del regne de Mallorca, que no consenta als jurats i prohoms de la Ciutat de Mallorca l'embargament de cap vaixell assegurat per València que transporte gra a la ciutat, ja que hi pateixen una forta carestia de cereals.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 6 r. – 6 v.

20

1374, juny 1. València.

Els jurats de València ordenen a Bernat Sicard, enviat llur a Tortosa, que adquireisca mil cafissos de forment, i que ho faça amb discreció, per tal d'evitar que amb el remor de les compres hi puge el preu. A més, li demanen que envie el forment ben prompte, atesa la urgent necessitat de cereals.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 6 v.

21

1374, juny 1. València.

Els jurats de València donen comissió a Guillem Miquel, patró d'una galiota armada de la ciutat de València, per a comprar i assegurar blats en nom d'aquesta.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 7 r.

1374, juny 2. València.

El Consell de València atorga tota seguretat en el comerç marítim i terrestre a Joan Morino, mercader de Pontevedra, així com a tots els mercaders de qualsevol país.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 7 r. – 7 v.

1374, juny 2. València.

Els jurats de València pregunen a Olf de Pròixida, governador del regne de Mallorca, i als jurats i prohoms de la Ciutat de Mallorca que no consenten l'embargament de cap vaixell assegurat per ells que transporte gra a València, ja que aquesta sofreix una gran carestia de gra.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 7 v. – 8 r.

1374, juny 2. València.

El Consell de València atorga tota seguretat en el comerç marítim i terrestre a Joan Morino, mercader de Pontevedra, així com a tots els mercaders de qualsevol país.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 8 r. – 8 v. Llatí.

Venerabilibus Iohanni Morino, mercatori ville de Pontevedro, in Gallecia, et universis ac singulis mercatoribus, patronis, nautis, marinariis aliisque personis, tam in regno Castelle quam alibi constitutis, iurati civitatis Valentie, salutem et prosperos ad vota successus.

Noveritis quod serenissimus dominus noster dominus rex Aragonum, cum specialibus privilegiis diu est concessis et continue observatis, et etiam pridem ad cautelam confirmatis, guidavit et assecuravit omnes et singulos cuiuscumque nationis, legis et conditionis mercatores, patronos, nautas, marinarios et quoslibet alios defferentes aut defferri facientes per mare vel per terram frumentum vel alia victualia ad

dictam civitatem Valentie vel eius regnum, et naves ac alia vasa quibus frumentum vel alia victualia portabuntur ac familiam, nauleum, logerium, ropas et res ipsorum, ita quod pro aliquibus marchis, represaliis aut pignoribus in dictis vel indicendis, vel pro quibuscumque criminibus, delictis aut debitis propriis vel alienis inibi vel alibi commissis vel contractis seu quacumque alia causa nequeant capi, detineri, pignorari, emparari, impediri vel quomodolibet agravari, quinimo veniendo, morando et redeundo sint salvi et securi, cum omnibus et singulis navibus et aliis vasis deferentibus ipsum frumentum vel alia victualia, et cum familiis, nauleis, logeriis, ropis, rebus et mercibus ipsorum, et etiam pretia que ex ipsis mercibus habebunt vel recipient, necnon merces quas cum ipsis pretiis ement in hac patria, prout in dictis privilegiis melius et largius continetur. Unde, certificantes vos et quemlibet vestrum de premissis, tenore presentium, promittimus in nostra bona fide et obligamus nos vobis et cuilibet vestrum ad tenendum et faciendum teneri, observari et compleri in omnibus et per omnia iamdictum guidaticum et assecuramentum in omni tempore, etiam si inter reges vel regna Aragonie ac Castelle guerra, quod absit, interim fuerit suscitata. In quorum fidem ac testimonium presentes nostras pergameneas litteras, manu notarii ac scribe nostri subscripti signatas ac sigillo maiori nostri officii appenditio munitas fieri et vobis mitti mandavimus et fecimus, quibus litteris, ac etiam transumpto ipsarum manu cuiuslibet publici notarii facto et auctorizado per quemlibet ordinarium iudicem volumus fidem credulam adhiberi. Data Valentie, secunda die mensis iunii anno a nativitate Domini M^o CCC^o LXXIII°.

25

1374, juny 5. València.

Els jurats de València demanen als alcaldes, Consell i prohoms de la vila de Moya que facen que Pere Bertran, ciutadà de València, siga remunerat per les cent-quinze ovelles paridores i vuit florins que li han furtat allí alguns homes del lloc de Cañete.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 8 v. – 9 r.

Als molt honrats, savis e discrets los alcaldes, Consell e pròmens de la vila de Moya, de nós, los jurats de la ciutat de València. Salut e honor.

Segons que en Pere Bertran, ciutadà e vehí nostre, nos ha dit ell en confiança de la pau e bona amistat que és entre nostre senyor lo rey d'Aragó, e vostre senyor lo rey de Castella, hoc encara en confiança de la seguretat que li era estada promesa per lo montador del terme de la dita vila, tenia e pexia la sua cabana de bestiar en terme de la dita vila de Moya, pagant son dret d'erbatge al dit montador. E que ara, poch dies són passats, alguns hòmens del castell e loch de Canyet eren venguts a la dita sua cabana, estant en terme de Moya, e sens alcuna justa raó, crebantan lo dit bestiar, prengueren d'aquell cent e quinze cabeces d'ovelles parideres, no contrastant que alguns dies ja passats lo majoral de la dita cabana hagués donat a alguns hòmens del dit castell de Canyet, contra sa volentat, huyt florins d'or, per ço que no·l crebantessen la dita cabana. E, jassia que vosaltres hajats aquesta cosa per mal feta e siats de bona intenció de fer vostre poder que·l dit en Pere Bertran cobre lo seu, emperò lo dit en Pere ha pregat a nosaltres que per mils haver la vostra favor e ajuda vos escrivíssem d'aquesta raó. Per tal, la vostra saviea e bona amistat pregam affectuosament que vullats e us plàcia fer per manera que·l dit en Pere Bertran cobre les dites CXV ovelles e VIII florins ab totes les costes, messions e dans; e noresmenys, que aquells mals hòmens qui aquestes coses han fetes sien punits e castigats. E en açò farets justícia e vostre benestar e esquivarets e castigarets que d'ací avant tals coses no sien fetes, e·n farets a nosaltres gran plaer, qui en son cas som aparellats fer per vós e per vostres vehins semblants e majors coses, de què·ns podets escriure tota vegada fiançosament. Scrita en València, a V dies de juny.

26

1374, juny 5. València.

Els jurats de València demanen als alcaldes, Consell e prohoms del lloc de Cañete que facen que Pere Bertran, ciutadà de València, siga indemnitzat per les cent quinze ovelles i vuit florins que li han furtat a Moya alguns homes d'aquell lloc.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 9 r.

27

1374, juny 5. València.

Els jurats de València demanen a Àlvar García de Albornoz, majordom major d'Enric II de Castella, la seua intercessió davant dels oficials, consells i prohoms de Moya i Cañete, aplegat el moment, ja que alguns habitants del darrer lloc han robat en terme de Moya a Pere Bertran, ciutadà valencià.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 9 r. – 9 v.

28

1374, juny 5. València.

Els jurats de València demanen a Olf de Pròixida, governador del regne de Mallorca, que els siga tornat el pàmfil de Narbonès, un vaixell carregat de forment, assegurat per ells i pres allí, o bé el dit forment, car la dita ciutat sofreix gran necessitat de cereals.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 9 v. – 10 r.

29

1374, juny 5. València.

Els jurats de València pregunten als jurats i prohoms de la Ciutat de Mallorca que els tornen la càrrega de forment del pàmfil de Narbonès, un vaixell assegurat per ells i que els hi han pres, amenaçant-los perquè no tornen a fer-ho, ja que sofreixen una gran carestia de cereals.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 10 r. – 10 v.

30

1374, juny 6. València.

El Consell de València prega [a Olf de Pròixida, governador del regne de Mallorca, i als jurats de la Ciutat de Mallorca] la restitució del lleny d'Oliver i el pàmfil de Narbonès, vaixells que portaven gra a la ciutat de València i que els hi han capturat, mentre que el regne de València pateix una forta carestia de cereals.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 10 v.

31

1374, juny 6. València.

Els jurats de València trameten Guillem Sesfàbregues amb una carta a Olf de Pròixida, governador del regne de Mallorca, i als jurats i prohoms de la Ciutat de Mallorca [demanant que l'ajuden en l'afer del lleny d'Oliver i el pàmfil de Narbonès, capturats allí].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 11 r.

32

1374, juny 6. València.

Els jurats de València pregunen al notari de la ciutat Bernat Maresme, comissionat del Consell a Barcelona, que informe amb urgència el rei i la reina sobre l'alarmant necessitat de cereals que sofreix la ciutat de València.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 11 r.

33

1374, juny 8. València.

Carta de creença dels jurats i prohoms de València dirigida al rei Pere el Cerimoniós i la reina Elionor, a favor de Pere Marrades, ciutadà de València [sobre la carestia de cereals que sofreixen].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 11 r. – 11 v.

34

1374, juny 8. València.

Carta de creença dels jurats de València dirigida als consellers i prohoms de Barcelona, a favor de Pere Marrades, ciutadà de València [sobre la carestia de cereals que sofreixen].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 11 v.

35

1374, juny 8. València.

Els jurats de València pregunten el notari de la ciutat Bernat Maresme, comissionat seu a Barcelona, que actue ràpidament [en el cas de la carestia de cereals] i que busque Pere Marrades, ciutadà de València, si li fa falta ajuda.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 11 v.

36

1374, juny 9. València.

Els jurats de València envien instruccions seues i de Pere Marrades i Pere Despujol a Antoni Desbrull, mercader de la ciutat a Montpeller, ja que la ciutat pateix carestia de cereals.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 12 r.

37

1374, juny 12. València.

Els jurats de València informen Pere Marrades, ciutadà de València a Barcelona, que no han rebut resposta del bisbe de Lleida, de Ramon Alemany de Cervelló, Ramon Planella, Berenguer de Relat i Guillem Oliver, sobre l'assumpte de la votació d'impostos a les corts del regne. També li demanen la seua intercessió davant del rei Pere el Cerimoniós, ja que Ramon Alemany de Cervelló ha estat designat governador de Catalunya.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 12 r. – 12 v.

38

1374, juny 12. València.

Els jurats de València escriuen al notari valencià Bernat Maresme, comissionat llur a Barcelona, que tinga per seues les instruccions que ha rebut en una carta Pere Marrades [sobre la governació del regne de València i la votació de les generalitats a les corts d'aquest].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 12 v.

39

1374, juny 14. València.

Carta de creença dels jurats de València dirigida al rei Pere el Cerimoniós, a favor de Pere Marrades, on supliquen que, mort Berenguer d'Abella, no siga atorgada la governació de Catalunya a Ramon Alemany de Cervelló. També supliquen al rei que Ramon Alemany de Cervelló, governador del regne de València, absent a Barcelona, faça residència a la seua capital.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 12 v. – 13 r.

A la molt alta majestat de nostre senyor lo rey.

Molt gran senyor. Entès havem dir que la vostra magnificència entén e vol transportar a mossén Ramon Alamany de Cervelló de la governació d'aquest regne en la governació de Catalunya per mort de mossén Berenguer d'Abella, a qui Déu haja. On senyor, dementre pensam ab quanta difficultat havem al dit mossén Ramon obtengut e retengut en la nostra governació e quantes instàncies e supplicacions havem fetes a vós, senyor, en haver a ell ací per règer son offici, de què encara no havem complit nostre desig, ans tots dies estàvem languín en aquesta esperança e majorment dementre consideram com és per a molt la sua suficiència, de què·ns teníem per molt bé arreats, havem haüt, senyor, e havem desplaer de tal ardit e no sens tan, car poch temps l'avem haüt entre nós, que qui seria dir que ans nos fos tolt que l'hajam posseït. E per ço,

senyor, ab aquella major humilitat e affecció de cor que podem, supplicam a la vostra reyal excel·lència que deny e li plàcia per mercé no fer la dita transportació, ans voler e consentir que·l dit mossén Ramon Alamany romanga e sia en la governació d'aquest regne e proveir que prestament venga per règer son offici, axí com moltes vegades havem supplicat segons és dit e per vós, senyor, promès, atorgat e proveït. E en açò, senyor, farets a aquesta ciutat e a nós gran e assenyalada gràcia e mercé. E sobre açò, senyor, vos plàcia creure a·n Pere Marrades, al qual nós, senyor, n'avem informat largament. E mantenga nostre senyor Déu la vostra excel·lent persona e casa reyal en prosperitat longament e li do victòria de tots sos enemichs. Amén. Scrita en València, a XIII de juny en l'any de la nativitat de nostre Senyor MCCCLXXIII.

Senyor, los vostres humils jurats e pròmens de la ciutat de València, besan la terra denant vostres peus, se comanen en vostra gràcia e mercé.

40

1374, juny 14. València.

Els jurats de València demanen a Pere Marrades, ciutadà de València a Barcelona, que suplique al rei Pere el Cerimoniós que es designe per al càrrec de governador del regne de València a algú natural del país temporalment, fins a nou acord, si Ramon Alemany de Cervelló es traslladat a la governació de Catalunya i Olf de Pròixida no accepta el càrrec.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 13 r. – 13 v.

41

1374, juny 14. València.

Els jurats de València escriuen al notari valencià Bernat Maresme, comissionat llur a Barcelona, que tinga per seues les instruccions sobre la governació del regne de València que en una carta ha rebut Pere Marrades.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 13 v.

1374, juny 16. València.

Els jurats de València demanen a Olf de Pròixida, governador del regne de Mallorca, que obligue a fer el viatge a Sicília al patró del vaixell de Perpinyà Blan, noliejat per la ciutat per a comprar forment, car aquesta sofreix gran necessitat de cereals; en cas que el patró no vulga fer-ho, que el governador el substituesca.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 13 v. – 14 r.

1374, juny 16. València.

Carta de creença dels jurats de València dirigida al rei Pere el Cerimoniós, a favor de Pere Marrades, ciutadà de la dita ciutat, i Ramon Alemany de Cervelló, governador del regne de València [sobre el cas del vaixell de Perpinyà Blan, noliejat per la ciutat per a comprar forment].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 14 r. – 14 v.

1374, juny 16. València.

El Consell de València demana a Pere Marrades, ciutadà de València a Barcelona, que explique al rei Pere el Cerimoniós el cas del vaixell de Perpinyà Blan, noliejat per la ciutat per a comprar forment a Sicília. També demanen la seua intercessió davant del rei perquè es lleve la cisa sobre els llogres i mercaderies dels jueus.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 14 v. – 15 r.

1374, juny 16. València.

Els jurats de València pregunen a Ramon Alemany de Cervelló, governador del regne de València, ajuda [en el cas del vaixell de Perpinyà Blan, noliejat per la ciutat per a comprar forment]. També li demanen que residesca a la capital del regne, ja que és absent a Barcelona.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 15 r. – 15 v.

46

1374, juny 18. València.

Els jurats de València pregunen a Pere Marrades, ciutadà de València a Barcelona, la seua intercessió davant el rei Pere el Cerimoniós perquè el vaixell de Perpinyà Blan faça primerament el viatge a Sicília i els vaixells noliejats per Guillem Ferrer, Mateu Vidal i Torrent no siguen capturats pels de Barcelona. A més, li demanen informació sobre l'afer de la governació del regne de València.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 15 v. – 16 v.

47

1374, juny 19. València.

Els jurats de València demanen al lloctinent del governador del regne de Mallorca a l'illa de Menorca i als oficials, jurats i prohoms de la dita illa que els tornen la coca de Burguet, noliejada pel mercader valencià Bernat Vidal en nom de la ciutat per a comprar forment, o bé la seua càrrega, ja que València sofreix una gran necessitat de cereals. A més, els amenacen perquè no tornen a actuar així.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 16 v. – 17 r.

48

1374, juny 19. València.

Els jurats de València pregunen a Roger de Comenge, porter de l'infant Joan, la seua intercessió [davant del lloctinent del governador del regne de Mallorca a l'illa de

Menorca i davant dels oficials, jurats i prohoms d'aquesta illa] en l'afer de la coca de Burguet.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 17 r.

49

1374, juny 19. València.

Els jurats de València demanen a Ramon Queralt, porter de l'infant Joan, que vaja ell a Menorca si Roger de Comenge no és present a l'illa de Mallorca, per a ajudar-los en l'assumpte de la coca de Burguet.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 17 v.

50

1374, juny 21. València.

Els jurats de València pregunen a Pere Marrades i Bernat Maresme, ciutadans de València a Barcelona, que insten els consellers de Barcelona a acceptar els pactes i capítols que l'infant Joan ha dictat sobre el gra que ha de ser tramès a cada ciutat, com ja han fet els jurats i prohoms de la Ciutat de Mallorca. A més, ordenen que els dits ciutadans vagen a Montblanc, a la cort del rei [a debatre sobre l'assumpte de la governació del regne de València].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fols. 17 v. – 18 r.

Als molt honrats, savis e discrets sènyer en Pere Marrades e en Bernat Maresme, ciutadans de València, e a qualsevol d'ells, en *Barchinona*.

Senyors. Per alguns afrontes e manaments a instància nostra fets per lo senyor duch als governador, jurats e pròmens de Mallorches, per quantitat de gra que ns havíem presa e teníem d'ací avant ésser més presa, los jurats e pròmens de Mallorches han tramès ací lur missatger. Entre lo qual e nós, precedent tractament, són estats fets de volentat e auctoritat del senyor duch, ab carta pública, certs pactes e capítols sobre lo gra qui sia tramès a cascuna de les dites ciutats e qui en son cas deja ésser partit entre aquelles, e sobre altres coses, segons porets veure pus largament en capítols dels quals

vos trametem translat ensemps ab la present. E nós, consideran que·ns seria cosa fort profitosa si axí mateix nos podíem avenir ab los de *Barchinona*, havem acordat d'escriure sobre açò a vosaltres. On vos pregam, tan affectuosament com podem, que d'aquesta raó tractets ab los consellers de *Barchinona* e us n'avingats ab ells per la manera que·ns som avenguts ab los de Mallorches. E, si per ventura los dits consellers no ho volran acceptar o formar en aquella manera e hi volien mudar algunes coses, fets-hi ço e segons que serà ben vist a la saviea vostra e de cascun de vosaltres per manera que si fer-se pot vos n'avingats ab ells, car gran bé seria a tots que d'aquests affers fos cert cascú què ha a fer e no·ns hen calgués venir en contrast d'ací avant. Nosaltres havíem intenció que vós, en Bernat Maresme, fóssets ja partit de *Barchinona* per les paraules de la vostra primera letra, e per ço algunes letres passades havem endreçades a vós, en Pere Marrades, tot sol, mas anit reebem letra de vós, dit en Bernat, ab les provisions que·ns havets trameses, e segons allò ne vós erets partit de *Barchinona* ne vós, sènyer en Pere Marrades, hi erets plegat. E per la partença del senyor rey duptam que vós, sènyer en Pere Marrades, no us hen tornets pus prestament e que comanàssets les faenes que aviéts a fer ab lo senyor rey a quiacom. E per ço havem acordat ara en aquesta manera, que si·l correu hi ateny a vós, sènyer en Pere, que vós, si us plaurà, ensemps ab lo dit en Bernat o sens ell, si no·y és, façats aquests affers e los altres de que us havem escrit aytant com puxats. E per dupte que per ventura lo correu no atenga aquí a vós, sènyer en Pere, acordam que vós, en Bernat, en tot cas, en qualque part del camí que us encuentre vos hen tornets a *Barchinona* per dar recapte ab lo dit en Pere, o sens ell si no·y és, als dits affers de què us escrivim de present, hoc encara als altres de què havíem escrit al dit en Pere Marrades, si hi sabiéts anar a Montblanch al senyor rey. E pregam-vos que en açò no haja falla. Scrita en València, dimecres a XXI de juny.

Los jurats de València, aparellats a vostra honor.

51

1374, juny 21. València.

Els jurats de València ordenen a Bernat Maresme que torne a Barcelona, siga on siga [per a instar els consellers barcelonins a acceptar els pactes i capítols que l'infant Joan ha dictat sobre el gra que ha de ser tramés a cada ciutat, com ja han fet els jurats i prohoms de la Ciutat de Mallorca].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 18 r. – 18 v.

52

1374, juny 21. València.

Els jurats de València ordenen a Bernat Sicard, agent seu a Tortosa, que, si troba Bernat Maresme, li lliure una carta que envien adjunta a aquesta carta, perquè torne a Barcelona [per a instar als consellers de la dita ciutat a acceptar els pactes i capítols que l'infant Joan ha dictat sobre el gra que ha de ser tramés a cada ciutat, com ja han fet els jurats i prohoms de la Ciutat de Mallorca].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 18 v.

53

1374, juny 22. València.

Els jurats i prohoms de València informen Olf de Pròixida, governador del regne de Mallorca, i als jurats i prohoms de la Ciutat de Mallorca que han acceptat els pactes i capítols que l'infant Joan ha dictat sobre el gra que ha de ser tramés a cada ciutat. A més, demanen que ajuden Guillem Sesfàbregues perquè el vaixell de Perpinyà Blan es faça a la mar.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 19 r.

54

1374, juny 22. València.

Els jurats i prohoms de València pregunten a Berenguer de Tornamira i Pere de Tous, lloctinents del governador del regne de Mallorca a Menorca i Eivissa respectivament, i als jurats i prohoms de les ciutats de Menorca i Eivissa que acompleixen els pactes i capítols que ha dictat l'infant Joan sobre el gra que ha de ser tramés a cada ciutat.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 19 v.

1374, juny 22. València.

Els jurats de València ordenen a Guillem Miquel i Pere Siurana, patró i porter d'una galiota armada de la ciutat, observar els pactes i capítols sobre el gra que ha de ser tramés a cada ciutat. També els pregunen que Guillem Sesfàbregues faça confirmar als jurats i síndics de la Ciutat de Mallorca els capítols que corresponen a València.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 19 v. – 20 r.

1374, juny 22. València.

Els jurats de València ordenen a Guillem Sesfàbregues, agent de la ciutat a la Ciutat de Mallorca, fer confirmar als jurats i síndics de la Ciutat de Mallorca, Menorca i Eivissa els capítols [que corresponen a València sobre el gra que ha de ser tramès a cada ciutat].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 20 r.

1374, juny 23. València.

Els jurats de València atorguen tota seguretat en el comerç marítim i terrestre a tots els mercaders, de qualsevol país.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 20 r – 20 v.

1374, juny 23. València.

Els jurats de València donen comissió a Pere Algueró, mariner valencià, per a assegurar blats en nom de la ciutat.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 20 v.

1374, juny 26. València.

Els jurats de València demanen a Pere Marrades, ciutadà de València a Barcelona, que porte a bona fi davant del Consell de Barcelona l'afer dels capítols [que ha dictat l'infant Joan] sobre el gra, junt amb Miquel d'Apiera i Ramon de Soler. També li demanen que, si es troba amb el portador d'aquesta carta al sud de Tarragona, torne a aquesta ciutat per a esperar-los.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 21 r.

1374, juny 27. València.

Els jurats de València pregunen a Olf de Pròixida, governador del regne de Mallorca, i als jurats i prohoms de la Ciutat de Mallorca la seua intercessió davant del lloctinent del governador del regne de Mallorca a Menorca i davant dels jurats i prohoms de la dita illa, perquè siga tornada al seu propietari la càrrega del vaixell de Burguet.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 21 r. – 21 v.

1374, juny 28.

Carta de creença dels jurats de València dirigida al rei Enric II de Castella, en favor de Francesc de Luna, jurat de la ciutat, que li porta una carta del rei Pere el Cerimoniós, puix que València sofreix per falta de cereals.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 21 v. – 22 r.

Al molt alt e poderós príncep e senyor lo senyor don Enrich, per la gràcia de Déu rey de Castella e de Leon.

Molt alt e poderós rey e senyor. Recordar pot a la vostra excel·lència com aquella, temps ha passat, ab special privilegi, feu e atorgà a aquesta ciutat e a nosaltres

certes gràcies e beneficis, entre les quals és que tots e sengles habitants e habitants en la dita ciutat e en son terme poguessin traure de la vostra terra e senyoria franchament e quítia, sens alcun contrast e embarch, qualsevol pa e tot gra, legum, vi, oli e totes altres viandes, axí per a ús propri com de mercaderia, és a saber per terra e no per mar, per algunes raons allí contengudes. On, senyor, com per raó de seccada e de neula, los blats d'aquesta terra sien fallats, e per consegüent en aquesta ciutat haja de present fretura de blats, e d'aquèn la dita e altra major gràcia vostra sia a nós necessària, per aquesta raó trametem a la vostra magnificència en Francesch de Luna, jurat de la dita ciutat, per missatger special nostre, ensemps ab una letra que nostre senyor lo rey d'Aragó tramet a vós, senyor, per aquesta raó. E supplicam humilment a la vostra reyal excel·lència que li plàcia reebre benignament lo dit nostre missatger e dar fe e creença a tot ço que a la vostra senyoria, sobre aquests affers, lo dit missatger explicarà de nostra part, e sobre allò proveir benignament de vostra acostumada liberalitat, a la qual nós som aparellats tots temps fer tots aquells serveys que fer puxam bonament e honesta. E mantenga nostre senyor Déu la vostra excel·lent persona e casa reyal en prosperitat longament. Amén. Scrita en València, a XXVIII dies de juny en l'any de la nativitat de nostre Senyor MCCCLXXIII.

Lo Consell e jurats e pròmens de la ciutat de València, qui humilment se comanen en vostra gràcia e mercé.

62

1374, juny 28. València.

El Consell, els jurats i els prohoms de València supliquen a la reina de Castella, Joana, que intercedesca davant del seu marit a favor de la dita ciutat [ja que pateix necessitat de cereals].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 22 r.

63

1374, juny 28. València.

Els jurats de València pregunen a Pere Muñiz, mestre de Calatrava, que intercedesca davant del rei Enric II de Castella a favor de la dita ciutat [ja que pateix necessitat de cereals].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 22 r. – 22 v.

64

1374, juny 28. València.

Els jurats de València demanen a Pere Marrades que envie informació sobre el duc d'Anjou i que, si està a Barcelona, resolga amb el Consell d'aquesta ciutat l'afer dels capítols [que ha dictat l'infant Joan] sobre el gra.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 22 v.

65

1374, juny 28. València.

Carta de creença dels jurats i prohoms de València dirigida al rei Pere el Cerimoniós, a favor de Miquel d'Apiera, jurat de la ciutat, Pere Marrades i Ramon de Soler, tots ells ciutadans [a propòsit dels capítols que ha dictat l'infant Joan sobre el gra]. També informen que aquestes persones estan de camí a Montblanc, per a debatre l'assumpte del duc d'Anjou en nom de la ciutat, així com el monarca ha demanat.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 23 r.

66

1374, juny 28. València.

Carta de creença dels jurats de València dirigida a la reina Elionor, a favor de Miquel d'Apiera, jurat de la ciutat, Pere Marrades i Ramon de Soler, tots ells ciutadans [a propòsit dels capítols que ha dictat l'infant Joan sobre el gra].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 23 r.

1374, juny 28. València.

Carta de creença dels jurats i prohoms de València dirigida a Romeu Sescomes, bisbe de Lleida, a favor de Miquel d'Apiera, jurat de la ciutat, Pere Marrades i Ramon de Soler, tots ells ciutadans [a propòsit dels capítols que ha dictat l'infant Joan sobre el gra].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 23 v.

1374, juny 28. València.

Carta de creença dels jurats i prohoms de València dirigida a Ramon Alemany de Cervelló, governador del regne de València, a favor de Miquel d'Apiera, jurat de la ciutat, Pere Marrades i Ramon de Soler, tots ells ciutadans [a propòsit dels capítols que ha dictat l'infant Joan sobre el gra].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 23 v.

1374, juny 28. València.

Carta de creença dels jurats i prohoms de València, dirigida a Berenguer de Relat, Hug de Santapau, Romeu de Vilanova, Manuel d'Entença, Pere de Màrgens, Bernat de Bonastre i els consellers i prohoms de Barcelona [a favor de Miquel d'Apiera, jurat de la ciutat, Pere Marrades i Ramon de Soler, tots ells ciutadans, a propòsit dels capítols que ha dictat l'infant Joan sobre el gra].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 23 v. i 24 v – 25 r.

1374, juliol 1. València.

Els jurats de València demanen a Olf de Pròixida, governador del regne de Mallorca, que ajude a Nicolau Rovira, en el cas del vaixell de Perpinyà Blan. A més, li envien una carta secreta del rei, adjunta a aquesta carta.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 24 r.

71

1374, juliol 1. València.

Els jurats de València envien Nicolau Rovira als jurats i prohoms de la Ciutat de Mallorca i del regne homònim, perquè l'ajuden a fi que el vaixell de Perpinyà Blan es faça a la mar.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 24 r.

72

1374, juliol 1. València.

Els jurats de València envien Nicolau Rovira a Jaume Saquintana, ciutadà de la Ciutat de Mallorca, perquè l'ajude a fer salpar el vaixell de Perpinyà Blan.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 24 r. – 24 v.

73

1374, juliol 1. València.

Els jurats de València pregunen a Guillem Sesfàbregues i Ramon Queralt que ajuden a Nicolau Rovira, agent llur a l'illa de Mallorca [perquè el vaixell de Perpinyà Blan es faça a la mar].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 24 v.

1374, juny 28. València.

Carta de creença dels jurats de València [dirigida als representants de les distintes institucions de la Corona, a Montblanc] a favor de Miquel d'Apiera, jurat de la ciutat, Pere Marrades i Ramon de Soler, tots ells ciutadans [sobre l'assumpte del duc d'Anjou].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 25 r.

1374, juliol 2. València.

Els jurats i prohoms de València pregunen a Olf de Pròixida, governador del regne de Mallorca, i als jurats i prohoms de la capital d'aquest que respecten els pactes estipulats i no destorben la nau de Pino de Campo, de Messina, assegurada per la ciutat de València.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 25 r.

1374, juliol 3. València.

Els jurats de València informen Ramon Ricard, patró de la coca de Guillem Burguet, ara assegurada per ells, el motiu per què han pres al dit Guillem Burguet aquesta coca i li l'han lliurada a ell, ja que la dita nau estava assegurada pel Consell de la Ciutat de Mallorca.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 25 r. – 25 v.

Nós, los jurats de la ciutat de València, per tenor de la present, atorgam e en veritat regonexem a vós, en Ramon Ricard, mariner, ciutadà de Mallorches, que, poch dies són passats, amenàs ací una coqua de dos timons, appellada Sent Anthoni, carregada de lenya, la qual, segons asserció vostra e segons letra que ns portàs d'en Guillem Miquel, patró d'una nostra galiota armada, era d'en Guillem Burguet, ciutadà

de Mallorches, qui aquella havia a vós comanada per carregar de lenya en la ylla de Manorcha e d'aquèn navegar e portar la dita lenya a la ciutat de Mallorches. E que vós carregan la dita coqua de la dita lenya en la plaja appellada d'En Pedrolo de la dita ylla de Manorcha, lo dit en Guillem Miquel ab la dita galiota pres la dita coqua e féu acabar de carregar aquella de lenya e, axí carregada, ell e en Pere Siurana, porter del senyor duch, qui va en la dita galiota, comanaren a vós la dita coqua, reebut de vós sagrament e homenatge que navegariets e menariets la dita coqua ab lo dit carrech de lenya a aquesta ciutat, segons fet havets, axí com és dit; lo qual prenent e tramesa de coqua los dits en Guillem Miquel e porter haurien fet, segons han tramés a dir, per ço com la dita coqua era estada en Sicília carregada de forment d'en Bernat Vidal, mercader d'aquesta ciutat, per portar lo dit forment a aquesta ciutat, e que'l dit en Guillem Burguet, patró de la dita coqua, arriban ab aquella, axí carregada, de forment en les mars de Manorcha, per fer dan e frau, segons que's diu del dit mercader, hauria venut tot lo càrrech del dit forment, axí com a seu propi, als pròmens de Manorcha. On per conservació del dit de qui's pertanga, nós dixem a vós, arribat ací ab la dita coqua, que aquella ab son carrech de lenya liurassets e posassets en poder e mà dels honrats còsols de la mar d'aquesta ciutat, los quals, feta venda de la dita lenya, del preu d'aquella han feta a vós e als servicials de la dita coqua complida paga de vostre salari, e lo romanent, ensemps ab la dita coqua, roman en lur poder per conservació del dret del qui's pertanga. Que de totes les dites coses som certs e certificats, en testimoni de les quals manam a vós fer e liurar la present ab lo dit sagell major de nostre offici en lo dors sagellada. Dada en València, a III dies de juliol de l'any de la nativitat de nostre Senyor MCCCLXXIII.

77

1374, juliol 3. València.

Els jurats i prohoms de València demanen als veguers, batle, paers, oficials i prohoms de Lleida que tornen el forment que han embargat a un procurador seu i que no els ho tornen a fer, ja que sofreixen una gran carestia de cereals.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 25 v. – 26 r.

1374, juliol 4. València.

Els jurats de València pregunen al justícia, jurats i prohoms de la vila d'Alpont que no s'oposen a Simona, vídua d'Arnau de Valleriola, en l'afer de la treta de forment.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 26 r. – 26 v.

1374, juliol 4. València.

Els jurats de València informen Miquel d'Apiera, jurat de la ciutat, Pere Marrades i Ramon de Soler, tots ells agents de València en la cort del rei, que les galeres del jutge Marià IV d'Arborea han cremat un pàmfil carregat de forment en ruta a la ciutat. A més, demanen l'entrega de les cartes adjuntes a aquesta carta, enviades per l'infant Joan, al rei Pere el Cerimoniós. També demanen la seua intercessió davant del monarca, perquè arme una galera contra el Jutjat d'Arborea.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 26 v.

1374, juliol 5. València.

Els jurats de València feliciten a Pere Marrades pel seu èxit en l'afer del vaixell de Perpinyà Blan. A més, pregunen la seua intercessió davant del rei Pere el Cerimoniós, a fi que arme a València una galera, per a lluitar contra el jutge Marià IV d'Arborea. També informen que la galiota de Biguera, armada per ells, arribarà a Barcelona en uns deu dies. Finalment, li donen llicència per a actuar segons el seu judici en l'afer del gra que ha de ser tramés a cada ciutat.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 27 r.

1374, juliol 5. València.

Els jurats de València pregunen als justícies, jurats i prohoms de les viles d'Alcoi i de Banyeres que no s'oposen a Pasqual Martí, ciutadà de València, en l'afer de la treta de blat.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 27 v.

1374, juliol 10. València.

Els jurats de València informen el rei Pere el Cerimoniòs i la reina Elionor que estan acabant d'armar una galiota [la galiota de Biguera] per a escortar les dues galeres que s'armen a Barcelona contra el jutge Marià IV d'Arborea. A més, supliquen que el capità d'aquest estol lliure a la ciutat de València almenys una tercera part de tot el gra que siga capturat, car a la dita ciutat hi ha gran necessitat de blats.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 27 v. – 28 r.

A la molt alta majestat de nostre senyor lo rey.

Molt gran senyor. La vostra magnificència per ses letres ha manat a nosaltres que decontinent trametéssem a *Barchinona* la galiota que havíem armada per lo fet del gra, car era mester aquí per anar en conserva ab les dues galees que s'armen a *Barchinona* per les galees del jutge d'Arborea, segons és contengut en la dita letra de vós, senyor, e pus largament en altra letra de la senyora reyna, a la qual ho remet la dita vostra letra. On, senyor, responents humilment a la vostra excel·lència, certificam que, ja alguns jorns enans de recepció de les dites letres, la dita nostra galiota era estada desarmada, perquè aquella bonament no pot ésser tramesa. Mas, per servir a vós, senyor, veén la dita necessitat, fem armar una altra molt major e mellor galiota, com la primera fos de XV banchs tant solament e aquesta és de XXII banchs, la qual se arma e s'aparella a tan gran cuyta que pensam que demà per tot jorn o, al tot pus larch, dimecres matí, Déu volent, partrà d'ací per anar aquí, dreta via. E supplicam humilment a la vostra reyal senyoria que deny e li plàcia, per mercé, proveir e fer de manera, ab lo capità de les dites galees, que tot lo navili del gra que trobaran en mar sia compartit per

tal manera que, al tot menys, la terça part sia tramesa e venga ací, segons que és promès per la senyora reyna a nosaltres en la dita sua letra, car verament, senyor, gran és la necessitat e angoxa que passam per fretura de blats, més que no poríem explicar per letres. E mantenga nostre senyor Déu la vostra excel·lent persona e casa reyal en prosperitat longament e li do victòria de tots sos enemichs. Amén. Scrita en València, a X dies de juliol de l'any de la nativitat de nostre Senyor MCCCLXXIII.

Senyor, los jurats de la vostra ciutat de València, besants la terra denant vostres peus, se comanen en vostra gràcia e mercé.

De semblant raó en substància fo escrit a la molt alta e molt excel·lent e poderosa senyora nostra senyora la reyna.

83

1374, juliol 10. València.

Els jurats de València informen Miquel d'Apiera, jurat de València, Pere Marrades i Romeu de Soler, tots ells agents de la ciutat en la cort del rei, que estan armant una galiota a Peníscola [la galiota de Biguera, per a escortar les galeres que s'armen contra el jutge d'Arborea]. A més pregunten la seua intercessió davant del rei i la reina perquè el capità d'aquest estol lliure a la ciutat de València almenys una tercera part de tot el gra capturat, car a la ciutat hi ha gran necessitat de blats.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 28 r. – 28 v.

84

1374, juliol 12. València.

Els jurats de València envien tres cartes [a Miquel d'Apiera, Pere Marrades i Romeu de Soler] del rei Pere el Cerimoniós, sobre les provisions del cors aragonés a Sardenya, amb el patró d'una galiota armada per la ciutat [que ha d'escortar les galeres que s'armen contra el jutge d'Arborea].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 28 v. – 29 r.

1374, juliol 14. València.

Els jurats de València ordenen a Guerau Sebastià, enviat llur a Saragossa, que envie a Bernat Sicard, a Tortosa, tot el forment que puga comprar. També pregunten que tanque els tractes sobre el forment que manté amb un home de Saragossa. Finalment, li donen instruccions per anar a Sòria a comprar forment amb Vicent d'Esplugues, comissionat de Bernat Sicard.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 29 r. – 29 v.

1374, juliol 14. València.

Els jurats de València ordenen a Bernat Sicard, comissionat llur a Tortosa, la seua intercessió davant del Consell de la dita ciutat, perquè accepte els capítols [que ha dictat l'infant Joan a propòsit del gra]. A més, l'informen que Guerau Sebastià, comissionat valencià a Saragossa, anirà amb Vicent d'Esplugues a comprar forment a Sòria. Finalment, demanen que Francesc Ceriol [mercader valencià] recupere bonament la partida d'ordi adquirida per ell a la mateixa Tortosa, tot procurant no enfrontar-se amb els regidors tortosins.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 29 v. – 30 r.

1374, juliol 17. València.

Els jurats de València pregunten a Pere March, procurador general del comtat de Dénia, la restitució del forment que li han embargat uns oficials de la Vall de Cofrents a Antoni Miralles, veí de la ciutat, demanant que no ho permeta en l'esdevenidor.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 30 r. – 30 v.

1374, juliol 18. València.

Els jurats i prohoms de València demanen als veguer, batle, paers i oficials de la ciutat de Lleida que cessen l'embargament de blats i que permeten a un procurador seu la treta de cereals, puix que sofreixen una gran carestia.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 30 v. – 31 r.

1374, juliol 18. València.

Els jurats de València pregunen als jurats i prohoms de la ciutat de Saragossa la restitució del blat que han embargat a un procurador seu, i que no en destorben la treta i el passatge, atesa la gran necessitat que pateixen.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 31 r. – 31 v.

1374, juliol 18. València.

El Consell i els jurats de València ordenen als seus agents en la cort que vagen a Lleida i Saragossa i entreguen allí les cartes i les provisions de l'infant Joan, adjuntes a aquesta carta, sobre l'embargament del gra. A més, els manen que pregunen del monarca la revocació d'unes disposicions contra els privilegis dels regants de la sèquia de Montcada, així com que impetren concessions reials sobre el cors aragonés a Sardenya. Finalment, ordenen enviar a Bernat Sicard les provisions obtingudes en la cort sobre l'embargament del gra produït a Lleida i Saragossa.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 31 v. – 32 v.

1374, juliol 18. València.

Els jurats i prohoms de València demanen a Lope Fernández de Luna, arquebisbe de Saragossa, la seua intercessió davant del Consell de Saragossa perquè cesse l'embargament de forment, ja que en tenen gran necessitat.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 32 r. – 32 v.

92

1374, juliol 18. València.

Els jurats de València demanen a Joan, comte de Prades i senescal de Catalunya, que ordene als seus oficials i vassalls no embargar-los el blat, ja que en tenen gran necessitat.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 32 v. – 33 r.

93

1374, juliol 19. València.

Els jurats de València ordenen a Bernat Sicard, comissionat seu a Tortosa, que envie les cartes, sobre l'embargament del forment, adjuntes a aquesta carta, al comte de Prades i als agents de la ciutat a Barcelona. També volen saber si els de Lleida ja han rebut una carta seua [sobre la mateixa qüestió].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 33 r. – 33 v.

94

1374, juliol 21. València.

La ciutat de València prega als oficials, senyors, tinents de castells, jurats, universitats i qualssevol persones de la Corona que no consenten l'embargament d'atzembles, blats i altres coses als de València, ja que en sofreixen gran carestia.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 33 v.

Als molt honrats, savis e discrets universes e sengles oficials o loch de senyoria tinents, jurats, universitats e persones singulars dins lo regne de València e en altres parts de la senyoria del molt alt senyor rey d'Aragó als quals la present pervendrà, de nós, los jurats de la ciutat de València. Salut e honor.

Com per raó de la gran e extrema necessitat que és en aquesta ciutat per fretura de blats, molts e diverses singulars de la dita ciutat, axí a instància e pregàries nostres, com per lur necessitat, vagen en diverses parts fora lo dit regne per comprar, procurar e portar blats a la dita ciutat, entre·ls altres en Pere Garriga e en Johan Pérez, vehins de la dita ciutat, vagen defora lo dit regne per la dita raó, per tal, la saviea e bona amistat vostra e de cascun de vosaltres, en deute de justícia, requerim, e de nostra part pregam que als dits en Pere e en Johan o a alcú d'aquells ne a lurs azembles, blats o altres coses no emparets, retingats o embarguets per alcuna manera, ans los lexets anar, tornar e passar salvament e segura. E en açò farets justícia e gran bé e special plaer a nosaltres, qui tota vegada som apparellats vostres justes requestes e pregàries obeir, e del contrari si ho fahíets, ço que no creem, nos hauríem a sentir e a usar de nostre dret segons que per fur, privilegis e raó seria faedor. Scrita en València, a XXI dies de juliol de l'any de la nativitat de nostre Senyor MCCCLXXIII.

Fon-ne feta altra semblant a-n Pere Mezquita, vehí de la dita ciutat.

95

1374, juliol 21. València.

Els jurats de València demanen a Berenguer de Ripoll, cavaller, ajuda en l'afer de la carestia de cereals, a la qual fi el convoquen a la ciutat per a l'endemà.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 34 r.

96

1374, juliol 21. València.

Carta de creença dels jurats de València dirigida a Guerau Sebastià, agent de la ciutat, a favor de Pere Basella, notari, sobre la carestia de cereals, on també li ordenen que envie prestament a la ciutat tot el blat que puga.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 34 r.

97

1374, juliol 24. València.

Els jurats de València pregunen a Guillem Llull, agent seu, que el Consell de la Ciutat de Mallorca acompleisca els capítols [que ha dictat l'infant Joan] a propòsit del gra. També li pregunen que hi compre diversos pals, antenes, remes i altres elements necessaris a l'armament de dos galeres que construeix la ciutat per encàrrec de la Corona.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 34 r. – 35 r.

98

1374, juliol 24. València.

Els jurats i prohoms de la ciutat de València pregunen a n'Olf de Pròixida, governador del regne de Mallorca, i als jurats i prohoms de la Ciutat de Mallorca i del regne homònim ajuda, car volen comprar allí diversos pals, antenes, remes i altres elements, necessaris a l'armament de dos galeres encarregades per la Corona.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 35 r.

99

1374, juliol 24. València.

Els jurats de València ordenen al justícia del lloc d'Albuixec i al seu lloctinent fer nugar els gossos durant la verema.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 35 r. – 35 v.

Al honrat justícia del loch d'Arbuxech o a son lochtinent, de nós, los jurats de la ciutat de València. Salut e honor.

Certificam-vos que, segons antich establiment del Consell d'aquesta ciutat, tots los dels lochs e alqueries de la orta qui tenen cans deuen e són tenguts, duran los raïms en les vinyes, tenir aquells cans ligats o, si fer no ho volen, deuen ligar e tenir ligat a cascun ca I ganxo bo e ferm al coll, a fi que no puxen entrar ne fer mal en les vinyes e, si hi entren, que per raó dels ganxos puxen ésser aturats e trobats en les vinyes; e, si cascun senyor de ca no fa una d'aquestes dues coses, cau en pena de *V solidos* per cascuna vegada. E ara, poch dies són passats, lo Consell, conferman lo dit establiment, enadí a aquell que si alcun ca, vulla's ab ganxo al coll, vulla's sense ganxo, era atrobat en alguna vinya, que sens tota pena pogués ésser mort per lo senyor d'aquella vinya o per sos missatges o per lo guardià o vinyògol del terme. E com aquestes coses sien fetes per bona guarda de les vinyes, majorment al temps present, hon ha poques venemes e gran fretura de blats, requerim-vos e us pregam que·ls dits establiments façats observar en lo loch e terme d'Arbuxech, car en altra manera poria-se'n seguir gran dan e a vós càrrech e perill. Scrita en València, a XXIII de juliol de l'any de la nativitat de nostre Senyor MCCCLXXIII.

100

1374, juliol 24. València.

Els jurats de València pressionen als justícia, jurats i prohoms de la vila de Benicarló, perquè acomplequen les instruccions de la carta enviada el setze de maig.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 35 v.

101

1374, juliol 25. València.

Els jurats de València informen els justícia i jurats de les viles de Morvedre i Cullera que una galera i una galiota musulmanes han atacat la vall de l'església de Sant Antoni, a Eivissa. A més, pregunten que avisen les poblacions litorals veïnes sobre aquests moviments.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 36 r.

Als honrats e discrets los justícia e jurats de la vila de Morvedre de nós, los jurats de la ciutat de València. Salut e honor.

Ara de present havem reebuda una letra dels jurats e pròmens de la ylla d'Iviça, en la qual nos han fet saber que divendres proppassat, en hora de prim son, una galea e una galiota de moros foren a Portmany de la dita ylla, e feriren en la vayll de la *ecclesia* de Sent Anthoni e allí feren gran dan. On vos certificam de les dites coses, perquè siats en bona guarda, que dan o mal no puxats pendre per les dites galea e galiota. E escrivets d'aquest fet a vostres primers vehins de la marítima, per tal que d'uns en altres puxa ésser sabut prestament. E dats al portador de la present, per son salari, quatre *solidos*. Scrita en València, dimarts hora de vespres sonants, a XXV dies de juliol de l'any de la nativitat de nostre Senyor MCCCLXXIII.

Semblant letra fon tramesa als honrats los justícia e jurats de la vila de Cullera, e que donen al portador d'aquella cinch *solidos*.

102

1374, juliol 26. València.

Els jurats de València atorguen tota seguretat en el comerç marítim i terrestre a tots els mercaders, de qualsevol país.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 36 r.

103

1374, juliol 26. València.

Els jurats de València pregunen a Pere March, procurador general del comtat de Dénia, que no s'embargue el forment camí a la ciutat, car en sofreixen gran necessitat.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 36 v.

1374, juliol 27. València.

Els jurats de València demanen als justícia, jurats i prohoms de la vila de Sueca, que no s'oposen a Bernat Blanc, ciutadà, en l'afer de la treta de civada.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 36 v. – 37 r.

1374, juliol 27. València.

Els jurats de València ordenen a Bernat Sicard, enviat seu a Tortosa, que els envie prestament cerals, ja que n'hi ha gran necessitat. A més, li pregunten que ajude a una dona de Moixent en la treta de forment d'Aragó.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 37 r.

1374, juliol 28. València.

Els jurats de València demanen als justícia, jurats i prohoms de la vila de Castelló de la Plana que no s'oposen a Bernat de Meià, ciutadà, en l'afer de la treta de cereals.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 37 r. – 37 v.

1374, juliol 29. València.

Els jurats i prohoms de València pregunten als jurats i prohoms de Xàtiva que no consenten l'embarquement de gra d'aquells que el porten a la ciutat, ja que es troben en situació de carestia de cereals.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 37 v. – 38 r.

1374, juliol 31. València.

Els jurats i prohoms de València informen els consellers i prohoms de Barcelona que no pensen pagar al patró del llaüt que els han enviat informant-los de la incursió musulmana a Eivissa, ja que els de l'illa ja els han avisat, com és costum, car està més a prop de la ciutat. Per altra banda, sospenen la possibilitat d'avisar les poblacions de la costa peninsular de la Corona conjuntament.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 38 r. – 38 v.

1374, juliol 31. València.

Els jurats de València ordenen a Bernat Sicard, agent de la ciutat a Tortosa, que ajude a Bertran Desvall, canceller de l'infant Joan, a reunir trenta cafissos de forment i civada.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 38 v.

1374, juliol 31. València.

Els jurats i prohoms de València pregunen a les juries, procuradors i prohoms de la ciutat i aldees de Terol que no s'oposen a la venta de blat per als pastors de la ciutat de València transhumants allí.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 39 r.

1374, agost 1. València.

Els jurats de València informen Ramon Gaià, notari i agent de la ciutat [a Terol] que envaran la persona que ell requereix amb diners per a la compra de forment en dos

dies. A més, ordenen que abandone la posada on està i deixi instruccions per a la dita persona, ja que cert assumpte de la ciutat el requereix.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 39 r. – 39 v.

112

1374, agost 4. València.

Els jurats de València envien Francesc Urgellès, sotssíndic, amb mil florins per a comprar blat a Terol. A més ordenen a Ramon Gaià, notari i agent de la ciutat [a Terol] que instruesca al dit Francesc Urgellès en aquest afer.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 39 v.

113

1374, agost 4. València.

Els jurats de València agraeixen a Berenguer de Vilaragut, senyor de la baronia de Rebollet, la lliure treta i passatge de blats i altres vitualles per les seues terres camí a la ciutat, ja que sofreixen necessitat de cereals.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 39 v. – 40 r.

114

1374, agost 5. València.

Mateu Carbonell [jurat de la ciutat de València] agraeix en nom seu i dels seus col·legues a Berenguer de Ripoll, senyor d'Alcàntera, el tracte que els ha donat, a més, li demana aprovisionament de cereals per a la ciutat.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 40 r.

1374, agost 6. València.

Els jurats de València demanen al Consell i prohoms de la vila d'Utiel que no s'oposen a Pere Cardona i Vicent Nadal, mercaders valencians, en l'assumpte de la compra i treta de forment.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 40 v.

1374, agost 6. València.

Els jurats de València pregunen a Joan Ibáñez, de la vila d'Utiel, la seua intercessió davant del Consell i prohoms de la dita vila, en l'afer de la compra de forment per part de Pere Cardona i Vicent Nadal, mercaders valencians.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 40 v.

1374, agost 6. València.

Els jurats de València demanen a Jaume d'Aragó, bisbe de València, que no s'opose al passatge de forment de Pere Cardona i Vicent Nadal, mercaders de la ciutat, pels termes del castell de Xulella i del mas de les Donzelles.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 40 v. – 41 r.

1374, agost 7. València.

Els jurats i prohoms de València supliquen al rei Pere el Cerimoniós que la nau de Pere i Perpinyà Blan, noliejada per la ciutat, faça primer el viatge a Sicília per a comprar gra, ja que hi ha carestia.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 41 r. – 41 v.

1374, agost 7. València.

Els jurats de València pregunen a Bernat de Bonastre, secretari del rei, que si es fa la carta de provisió [per al viatge a Sicília] de la nau de Pere i Perpinyà Blan, siga aquesta enviada a la Ciutat de Mallorca a Guillem Sesfàbregues i Guillem Llull, mercaders valencians.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 42 r.

1374, agost 8. València.

Els jurats de València donen comissió a Pere Cabanes, ciutadà i mercader valencià, per a comprar i assegurar blats en nom de la ciutat.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 42 r.

1374, agost 8. València.

Carta de creença dels jurats de València dirigida al rei Pere el Cerimoniós a favor de Francesc de Luna, jurat de la ciutat, sobre el comerç de cereals amb Castella [i el viatge del vaixell de Pere i Perpinyà Blan a Sicília].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 42 v.

1374, agost 9. València.

Els jurats de València ordenen a Guerau Sebastià, comissionat llur, que continue enviant blat a Terol, on està Francesc Urgellès, sotssíndic de la ciutat, i on portaran atzembles per al seu transport. A més, pregunen que informe sobre la quantitat i preus del forment que haja comprat i vol comprar a Castella. També envien amb el missatger

d'aquesta carta una altra carta adjunta, amb provisions de l'infant Joan per al dit Guerau Sebastià.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 42 v. – 43 r.

123

1374, agost 9. València.

Els jurats de València demanen a Francesc Urgellès, notari i sotssíndic valencià, que envie a la ciutat, des de Terol, el forment seu i de Guerau Sebastià amb les atzembles que ells li trametran, informant cada vegada de les quantitats comprades per un o l'altre.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 43 r. – 43 v.

124

1374, agost 11. València.

Els jurats de València pregunen a tots els tinents de castell, oficials, senyories i llocs [del regne] que observen l'assegurament comercial atorgat per ells a Miquel Navarro, de Requena, i a tots els altres mercaders que porten cereals i altres vitualles a la ciutat.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 43 v.

125

1374, agost 11. València.

Els jurats de València pregunen als jurats i prohoms de la Ciutat de Mallorca i del regne homònim que els tornen les dues fustes, carregades de gra, que han capturat entre Cartagena i el cap de Cervera camí de València, violant els capítols que l'infant Joan ha dictat a propòsit del gra. A més, demanen que semblants accions no es tornen a fer.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 44 r.

Als molt honrats, savis e discrets senyors los jurats e pròmens de la ciutat e regne de Mallorches.

Molt honrats senyors. Bé sab la vostra saviea com poch dies són passats entre l'onrat Jacme Ça Quintana, ciutadà e missatger vostre, d'una part e nós de la part altra, ab auctoritat del senyor duch, foren fermats certs capítols de composició, entre vós e nós, per raó del gra, entre los quals és espressament contengut que vós a nós ne nós a vós no·ns toquem ne tocar façam o consintam, per alcuna via directa o indirecta, a alcunes quantitats grans o poques de forment o d'altres blats, les quals de Sicília o d'altres qualssevol parts, venguen o·s naveguen a una d'aquestes dues ciutats assegurades per aquella o que les fustes, portants los blats, fossen o sien noliejades per venir o navegar a aquella ciutat, segons és contingut pus largament en los dits capítols. E ara havem entès dir que vosaltres havets tramesa una fusta de rems vers lo cap de Cerver e Cartagènia per fer anar a Mallorches totes les fustes qui d'aquelles partides venguen carregades de gra, de qui·s vulla sia, e que de fet han fetes anar dues fustes carregades de gra, les quals de les parts de Sibília venien ací, assegurat a nosaltres per part del tresorer de Castella en l'Andelozia. De la qual cosa som molt marvellats, no sens gran desplaer, considerades dues coses, la primera, car no és àls honor vostra salva sinó venir espressament contra los dits capítols, e si és benestar o no considere-ho la vostra saviea; la segona, la extrema e increïble, a qui vist non ha, necessitat que havem per fretura de blats, en tant que faneca de forment val ací de XXVIII en XXX *solidos* e més si qualche caritat non refrenava als venedors; e ço és peyor, que no se'n troba, ne aytanpoch pa venal, de què som en gran dupte si nostre senyor Déu prestament no·ns socorre, e specialment tro als blats menuts, qui s'esperen per tot setembre lo pus prest. On pregam affectuosament la vostra saviea e bona amistat que, observan la dita avinença, vullats e us plàcia remetre a nosaltres les dites dues fustes ab tot lur càrrech o tot ço que pres o haüt hajats, contra forma e pensa dels dits capítols, e guardar que d'ací avant semblants coses no sien fetes. E en açò, senyors, retrets deute a justícia e·n farets plaer a nosaltres, qui tota vegada som apparellats guardar vostra justícia e obeir vostres justes pregàries. E hajam sobre si us plaurà, sobre açò, vostra resposta decontinent, rescrivén a nós de tot ço que vostre plaer sia. Scrita en València, a XI d'agost.

Los jurats de la ciutat de València, apparellats a vostra honor.

1374, agost 11. València.

Carta de creença dels jurats de València dirigida al rei Pere el Cerimoniós a favor de Pere Broll, ciutadà [a propòsit de la violació pels consells del regne de Mallorca dels capítols que l'infant Joan ha dictat sobre el gra i de l'armament de les dos galeres encarregades per la Corona a la ciutat].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 44 v.

1374, agost 11. València.

Carta de creença dels jurats de València dirigida a la reina Elionor a favor de Pere Broll, ciutadà [a propòsit de la violació pels consells del regne de Mallorca dels capítols que l'infant Joan ha dictat sobre el gra i de l'armament de les dos galeres encarregades per la Corona a la ciutat].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 44 v.

1374, agost 11. València.

Els jurats de València demanen a Bernat de Bonastre, secretari del rei, que ajude a Pere Broll, ciutadà [en l'afer de la violació pels consells del regne de Mallorca dels capítols que l'infant Joan ha dictat sobre el gra i de l'armament de les dos galeres encarregades per la Corona a la ciutat].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 45 r.

1374, agost 11. València.

Els jurats de València pregunen a Berenguer Simon, dressaner a les drassanes de Barcelona, que ajude a Pere Broll, ciutadà [a l'armament de les dos galeres encarregades per la Corona a la ciutat].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 45 r.

130

1374, agost 12. València.

Els jurats de València informen Ramon Gaià, notari i agent valencià a Daroca, que li enviaran la carta de l'infant Joan per al Consell de la dita vila el més aviat possible. A més, notifiquen que han tramés Guerau Sebastià, Pere Basella i Francesc Urgellès amb diners i atzembles a la frontera aragonesa amb Castella, junt als agents de Bernat Sicard [per a comprar cereals].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 45 r. – 45 v.

Al honrat en Ramon Gayà, notari de València a Darocha, al hostel d'en Polo.

Sényer en Ramon. Vostra letra havem reebuda, e responem-vos primerament al fet de la letra que demanats del senyor duch a escusació dels pròmens de Darocha, que la haurem aytal com dehits e la us trametrem prestament, Déu volent, per lo primer que a enlà trametam, e d'açò podets fer segurs los dits pròmens de nostra part e de tot ço que poder puxam en honor e bé lur ara e per tots temps, sens tot dupte. A l'als que dehits d'espaxament e de moneda e d'azembles que trametam ab persona endreçada, responén vos certificam que, ultra los qui són muntats en Aragó per via del riu de Tortosa a espeegament d'en Sicard, havem nós tramés en Aragó per via de terra les persones dejús escrites, cascuna ab moneda, ço és en Guerau Sebastià, qui és en Atequa e per aquelles partides, frontera de Castella, ítem en Pere Basella, vers Aranda e Montclús, ítem en Francesch Urgellès, que havem tramés darrerament a Terol; e d'alcú d'ells no havem menció que li fàl·lega moneda, perquè·ns par que, vulla's en nombre de persones, vulla's en moneda, n'ajam prou tramés. Quant és d'azembles, és veritat que no us havem tramés tantes com volríem, car no les podem axí haver, com ne són fora en moltes parts, emperò fem-hi nostre poder. És ver que tots los traginers se retiren atràs e esquiven de fer port pus amunt de Terol, e per ço havem acordat de fer port de descarregador e carregador a Terol, e per ço havem escrit als dits en Guerau e en

Francesch. E axí, per conclusió, par a nós e us pregam que vós, si àls no·ns contrasta, vos vejats ab los dits en Guerau e en Francesch e endreçats ab ells ço qui us parega pus expedient, e, mesa en estament la faena de cascun d'ells, puys vejats que hajen recapte, podets-vos-hen tornar ab la gràcia de Déu. Quant és a·n Pere Basella, no·ns par que us hi càl·lega anar, vulla's car és lluny. Scrita en València, a XII d'agost, hora del Senyor. Lo portador de la present és estat a nós huy a vespres e és espeegat gran nuyt.

Los jurats de València, qui us saluden molt.

131

1374, agost 14.

Els jurats de València demanen a Berenguer de Ripoll, senyor d'Alcàntera, que deixi passar el blat que passa pel camí de Xàtiva.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 45 v. – 46 r.

132

1374, agost 14. València.

Els jurats de València recomanen a fra Bernat Ermengol, provincial dels Predicadors d'Aragó, i als definidors de l'orde, fra Francesc Salmònia, conventual del monestir de València, per al càrrec de lector de Teologia.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 46 r. Llatí.

Honorabilibus et religiosis ac honestis viris dominis fratri Bernardo Ermengaudi, in sancta pagina professori ac ordinis Predicatorum in Aragonia priori provinciali, atque fratribus difinitoribus capituli provincialis de proximo celebrandi.

Viri prudentes et domini honorabiles. Venerandam et religiosam circumspectionem vestram et cuiuslibet vestrum affectuosius quo possumus deprecamur quatenus religioso viro fratri Francesco Salmonia, ordinis vestri conventuali civitatis presentis, tam suorum meritorum quam nostrorum precaminum contemplatione lectoriam Sacre Theologie in scola conventus ipsius civitatis concedere velitis et placeat, sperantes quod idem frater in officio lectorie huiusmodi prodesse sciet, et

poterit Deo dante. Hoc enim ad singulare reputabimus placitum vestreque provide honestati regratiabimur illud valde. Et conservet vos Altissimus et dirigat in agendis. Et rescribitis nobis singula vobis grata. Scripta Valentie, XIII die augusti.

Iurati civitatis Valentie, parati semper vestris beneplacitis et honori.

133

1374, agost 16. València.

Els jurats de València pregunen als justícia, jurats i prohoms de la vila d'Alpont que no s'oposen a Miquel Felices i Mateu Esteve, de València, en l'afer de la treta de forment i sègol.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 46 r. – 46 v.

134

1374, agost 16. València.

Els jurats de València ordenen a Guerau Sebastià, agent llur, que continue comprant cereals a bon preu, a pesar de totes les dificultats.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 46 v. – 47 r.

135

1374, agost 16. València.

Els jurats de València ordenen a Francesc Urgellès, notari i sotssíndic de la ciutat a Terol, que es reunesca amb Ramon Gaià [qui està a Daroca]. A més, li donen llibertat per a decidir si cal traslladar el magatzem [de cereals] del raval de Terol a Barraques dels Reials, davant les dificultats amb el Consell de Terol.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 47 r.

1374, agost 17. València.

Els jurats de València demanen a Elvira Maça, vídua de Guillem Ramon de Montcada, que no s'opose a Gonçal Ramon, agent de Bernat Sicard a Serós, en l'afer de la treta de forment.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 47 v.

1374, agost 18. València.

Els jurats de València ordenen a Guillem Sesfàbregues, agent valencià a la Ciutat de Mallorca, que cancel·le el viatge a Sicília de la nau de Pere i Perpinyà Blan. A més, pregunten que en l'afer de les mercaderies i els diners que li han encomanat faça tot allò que ordene Pere Despujol [jurat de València].

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 48 r.

1374, agost 18. València.

Els jurats de València informen Olf de Pròixida, governador del regne de Mallorca, i als jurats i prohoms de la Ciutat de Mallorca, afectada per una gran carestia de cereals, que faran tot el que puguen per ells en l'aprovisionament de blats menuts.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 48 v.

Al molt noble, honrats e molt savis senyors mossén n'Olf de Pròixida, governador, e jurats e pròmens de la ciutat e regne de Mallorches.

Molt noble e honrats senyors. Vostra letra havem reebuda, e per veritat, legim e consideran aquella, los nostres coratges per humanitat no·s pogren abstenen de compassió e de lagremes de cor per les vostres afflictions, les quals ajustades a les nostres, no menors a present, havem, sab Déu, totes aquelles ensemps com a pròpies

per fraternitat e cordial amistat entrecambiada de vós a nós. No·y havem àls que dir sinó loar Déu, a qui plau, creem que per nostres mèrits, e pregar a ell que li plàcia levar la sua indignació de sobre vós e nós e ajudar a tots en tantes adversitats; no és dupte que no ho faça, si ab cor contrit tornam a ell segons theologal doctrina. Enaprés, senyors, responents a vostra demanda, a qualque consolació certificam la vostra saviea que és veritat que en aquest regne, a Déu mercé, qui ho salve e faça profitar e collir, ha bons blats menuts, aytant com tro ací se pot mostrar; e jassia que en altre temps, ab precedent collita de blats grossos tant ne quant covinent, los dits blats menuts fossen abandonats a aquest regne, emperò, per la gran sterilitat e total perdició dels dits blats grossos d'aquest any, los dits blats menuts no porien ésser bastants a la provisió d'aquesta terra, majorment si alcunes covinents quantitats de forment per fer mestaylls de qualque parts no havem, mas, com se vulla sia, hajats per cert e per ferm, sens tot dupte que, en lo socorriment que·ns demanats d'alcunes quantitats dels dits blats menuts, entenem fer e farem, Déu volent, vers vosaltres tal obra a tot nostre poder que conexerets que som e volem ésser vostres frares e singulars amichs, e partícipes ab vosaltres en prosperitats e adversitats. És ver, senyors, axí com creem, que sàpia la vostra saviea que la collita dels dits blats menuts no és encara entre mans, car dels paniços e daces és de mijant setembre avant, e dels arroços de la fi d'octubre avant, quant sia temps e loch conexerets, si a Déu plau, ço que dit és, com en nós sia. E entretant e per tots temps sia Déu, per sa mercé, en vostra ajuda e guarda. E escrivets a nós fiançosament de tot ço que vostre plaer sia. Scrita en València, a XVIII d'agost.

Los jurats de la ciutat de València, apparellats a vostra honor.

139

1374, agost 18. València.

Els jurats de València demanen als procurador, batle, justícia, jurats i oficials de Vilaformosa i la baronia d'Arenós que no s'oposen a Arnau Esquerre en l'assumpte de la treta de forment i d'ordi.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 49 r.

1374, agost 19. València.

Els jurats de València pregunen als alcaid, justícia, jurats i prohoms del lloc d'Andilla que no s'oposen a Martí Gomis en l'afer de la treta de blats.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 49 r. – 49 v.

1374, agost 19. València.

Els jurats de València demanen als alcaid, batle, justícia, jurats i prohoms de la vila de Dénia que no s'oposen a Pere Descoll en l'afer de la treta de garrofes.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 49 v.

1374, agost 20. València.

Els jurats de València pregunen a Francesc Vassall que lliure en nom de Rafael Rosso, mercader genovès, les dues cartes adjuntes a aquesta carta a uns vaixells que vénen de Sevilla i les platges de Nife camí de la ciutat amb cereals.

AMV, *Lletres missives*, G³-3, fol. 49 v. – 50 r.